

**UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO
PRAHA**

bakalářské prezenční studium
2009 – 2012

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Kateřina Šárová

Soudní exekuce

Praha 2012

Vedoucí bakalářské práce:
JUDr. Petr Smolík, Ph.D.

COMENIUS UNIVERSITY PRAGUE

Bachelor Full-Time Studies
2009 - 2012

BACHELOR THESIS

Kateřina Šárová

Court execution

Prague 2012

The Bachelor Thesis Work Supervisor:
JUDr. Petr Smolík, Ph.D.

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne 15.03.2012

Šárová Kateřina

Poděkování

Zde bych chtěla poděkovat svému vedoucímu bakalářské práce, JUDr. Petru Smolíkovi, Ph.D., který mi věnoval svůj vzácný čas, odborné rady a vstřícný přístup.

Anotace

Tématem bakalářské práce je zaměření se na exekuci ze všech základních úhlů pohledu. V hlavní části jsou rozebírány obecné pojmy jako exekutorská komora, soudní exekutor a práva a povinnosti subjektů, dále se snaží přiblížit vztahy subjektů a postavení exekuce v právním systému.

Jsou zde vypsány hlavními důvody, proč se člověk dostane do střetu s exekucí včetně jejich následků. A zaváže – li se někdo dobrovolně k půjčkám a úvěrům, tak na co by určitě neměl zapomenout a brát v úvahu. Práce dále zodpovídá otázky, zda -li je nějaká ochrana před exekutory, co vše musí být řádně splněno, aby byl exekuční titul vydán a co všechno může být soudním exekutorem zabaveno, ba naopak co být nesmí.

Cílem této bakalářské práce je představení exekuce ze všeobecného hlediska.

V práci je použita analyticko-empirická metoda.

Klíčové pojmy

činnost soudního exekutora, exekuční příkaz, exekuční titul, kárná odpovědnost, nařízení soudní exekuce, návrh na soudní exekuci, odměny soudního exekutora, provedení soudního exekuce, soudní exekutor, vznik soudní exekuce, zápisy soudního exekutora

Annotation

The topic of the bachelor's thesis work is to focus on distraint from all basic points of view. In the theoretical part, the main terms are discussed, such as chamber of executors, court bailiff and rights and obligations of a legal entity and then it tries to introduce the relationships amongst legal entities and the place of distraint in the policy of law.

There are also listed major reasons why a person becomes involved in distraint, and what they should bear in mind and what they should not forget when voluntarily getting a loan or a bank credit. Furthermore, it answers question what can and cannot be seized by a bailiff, whether there is any protection from bailiffs and what needs to be done to authorize the execution process.

In this work is used an analytical-empiric method.

Key words

disciplinary responsibility, enforcement court execution, court executor, executory title, notation, office of court executor, proposal for court execution, regulation of court execution, remuneration for court executor, rise of court execution, warrant of court execution

OBSAH

ÚVOD	8
1. Vymezení pojmů	9
1. 1 Soudní exekuce.....	9
1. 1. 1 Správní exekuce.....	10
1. 1. 2 Daňová exekuce.....	11
1. 2 Soudní exekutor.....	11
1. 3 Exekuční titul.....	15
2. Činnost soudního exekutora	16
2. 1 Sepisování exekutorských zápisů.....	16
3. Průběh řízení soudní exekuce	18
3. 1 Návrh na provedení soudní exekuce.....	18
3. 2 Nařízení soudní exekuce a pověření soudního exekutora.....	19
3. 3 Vydání exekučního příkazu.....	20
3. 4 Odklad soudní exekuce.....	22
3. 5 Zastavení soudní exekuce.....	23
4. Způsoby provedení soudní exekuce	26
4. 1 Srážkami ze mzdy a jiných příjmů.....	27
4. 1.1 Vymáhání výživného.....	34
4. 2 Příkázáním pohledávky.....	35
4. 3 Prodejem movitých a nemovitých věcí.....	37
4. 3. 1 Dražba.....	38
4. 3. 2 Účastníci dražby.....	39
4. 3. 3 Průběh dražby.....	40
4. 3. 4 Dražební vyhláška.....	41
4. 3. 5 Nejnižší podání a určení ceny.....	42
4. 3. 6 Dražební jistota.....	42
4. 3. 7 Nabytí vlastnictví k vydražené věci.....	43
4. 4 Uspokojování práv na nepeněžitě plnění.....	44
5. Náklady soudní exekuce	49
ZÁVĚR	51
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ	52

ÚVOD

V dnešní době je minimálně lidí, kteří by neměli finanční závazky. Skoro každý by byl rád vlastníkem nejnovějších technologií a spousty dalších věcí, které nám trh nabízí. Bohužel ne každý má na to dostatečné finance, a tak je potřeba si vzít půjčku či úvěr, aby se sen stal skutečností. Po tomto kroku už jen chybí nerozvážný postoj, či přijít o příjem a rázem nám stojí exekutor u dveří. U těchto případů se dá říci, že „jaké si to uděláš, takové to máš“, ovšem jsou i případy kdy do styku s exekutorem se dostane i ten, kdo má všechno vše pořádku. Stačí se například stát ručitelem svým blízkým. Blízký přestane platit a opět je řada na vás, jak se k věci postavíte. Neplatí-li se soudem stanovené alimenty, opět další důvod k tomu, aby exekutor zaklepal na dveře.

Shrnuto podtrhnuto – neplní-li se povinnosti, tvrdě se na to doplatí. Mezi hlavní důvody psaní této práce patří stále se zvyšující počet hledání významu slova „exekuce“¹ včetně osobní nepříjemné zkušenosti a nevědomosti, která opravdu neomlouvá.

¹ viz příloha F

1. VYMEZENÍ POJMŮ

1.1 Soudní exekuce

V České republice se rozlišují pojmy výkon rozhodnutí, které si provádějí soudy sami a exekuce, které se provádějí na základě předchozího pověření soudu. Svě vlastní exekuce také mohou provádět finanční úřady a i další správní úřady.

Výkon rozhodnutí je relativně nový pojem, který byl zvolen zákonodárcem roku 1963¹ při přijímání občanského soudního řádu. Mělo se za to, že výkon rozhodnutí je vhodnější český název, než obecný termín exekuce. Slovo exekuce však přetrvalo lidském povědomí do 90. let 20.století, takže se k němu opět vrátila legislativa při rekonstrukci civilního procesu. „Výraz „exekuce“ vyskytující se od nepaměti i v obecné mluvě nemohl být tak jednoduše ze slovní zásoby vymýcen, jak si to snad někdejší reformátoři právní řádu představovali. Byl nadále používán dokonce i v odborném vyjadřování jako synonymum nově, autoritářsky zaváděného označení „výkon rozhodnutí“. Po jazykové stránce jako jednoslovné označení bylo pro svou ohebnost dokonce ve výhodě před dvojslovným, navíc ještě neshodným přívlastkovým spojením.“²

Hlavní rozdíl mezi těmito pojmy je především skutečnost, že zatímco u soudní exekuce³ se ponechá způsob jejího provedení na soudním exekutorovi – exekutor sám v daném případě rozhoduje o tom, zda nařídí srážky ze mzdy, prodej movitých nebo nemovitých věcí.

V případě soudního výkonu rozhodnutí⁴ věřitel sám zvažuje jaké je nejvhodnější řešení, hledá majetek či zaměstnavatele dlužníka a on sám je tím, kdo se aktivně podílí na vymáhání pohledávky. Naopak v případě exekuce se veškerá hledání a rozhodování ponechává věřitel na soudním exekutorovi. Soudní exekuci, provádí soudní exekutor, který má zájem na tom, aby exekuce

¹ http://is.muni.cz/th/210367/pravf_m/text_diplomove_prace_fjwsjxnt.txt

² WINTEROVÁ, Alena a kol. Civilní právo procesní. Praha: Linde Praha, 2008, s. 517

³ upravuje zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti

⁴ řídí se zejména zákonem č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád

dopadla úspěšně, jelikož vymáhá společně s pohledávkou i svou odměnu. Oproti tomu soudní vykonavatel, zaměstnanec konkrétního soudu, nemusí být do věci příliš zainteresován. Na první pohled je zřejmá výhodnost vymáhání pohledávky prostřednictvím soudního exekutora, ovšem ještě stále mnoho věřitelů raději volí výkon rozhodnutí, jelikož za podání návrhu na výkon rozhodnutí zaplatí navrhovatel soudní poplatek ve výši 2 %¹ z vymáhané částky. Někteří soudní exekutoři však po věřiteli požadují zaplacení zálohy na odměnu za provedení exekuce, která může činit až 30 %² z jejich celkové odměny, a tak částka může převýšit poplatek za výkon rozhodnutí.

Exekucí se rozumí situace, kdy soud nařídí soudní exekuci a pověří soudního exekutora, aby ji provedl. Soudní exekuce, jinými slovy také vykonávací řízení, je nucený výkon exekučního titulu, spočívá ve vymožení peněžité pohledávky od dlužníka (povinného) pro věřitele (oprávněného), v případě, že dlužník neplní dobrovolně. Je vykonávacím řízením, které realizuje to, co je přiznaným právem oprávněného v náležitém řízení. Samostatné exekuční řízení patří mezi druhy civilního procesu. Vždy musí proběhnout nalézací řízení, jehož výsledkem bude vykonatelný exekuční titul a v případě, že jeho plnění dlužníkem není dobrovolné, lze podat návrh na zahájení soudní exekuce. Soudní exekuce se zahajuje na návrh oprávněného.

1.1.1 Správní exekuce

Prostřednictvím správní exekuce vymáhá správní orgán povinnost, kterou uložil ve správním řízení. Návrh na zahájení může podat libovolná osoba, které bylo schváleno správním orgánem určité právo nebo byl schválen smír a z tohoto smíru nějaké právo vyplývá. Tento návrh na zahájení správní exekuce se podává k exekučnímu správnímu orgánu, kterými jsou obecní úřad obce s rozšířenou působností, případně jinému obecnímu úřadu, krajskému úřadu nebo správnímu úřadu.

¹ <http://www.pravnik.cz/a/290/exekuce-nebo-soudni-vykon-rozhodnuti.html>

² <http://www.pravnik.cz/a/290/exekuce-nebo-soudni-vykon-rozhodnuti.html>

Provedení správní exekuce se liší podle toho, zda je vymáháno peněžité či nepeněžité plnění. V případě exekuce na peněžité plnění se postupuje stejně jako u exekuce daňové. O provedení nepeněžitého plnění rozhoduje exekuční správní orgán vydáním vlastního správního exekučního příkazu, který bude přikazovat provedení náhradního výkonu v případě zastupitelného plnění. O přímé vynucení se bude jednat v případě nezastupitelného plnění jako například vyklizení, odebráním movité věci nebo předvedením či ukládáním donucovacích pokut. O výši nákladů rozhoduje exekuční správní orgán a v případě, že nejsou uhrazeny povinným dobrovolně, jsou také exekučně vymáhány.

1.1.2 Daňová exekuce

Daňová exekuce slouží k vymáhání daňových nedoplatků, nedoplatků na pokutách, které byly uvedeny v daňovém řízení. Vymáhajícím orgánem i oprávněným je správce daně, tedy finanční úřad. V těchto exekučních případech je možné, aby byl podán návrh na zahájení soudního výkonu rozhodnutí nebo exekuce a být vymáhán prostřednictvím soudního exekutora.

Právní úpravu najdeme v daňovém řádu a lze využít i občanský soudní řád. Exekučním titulem je vykonatelný výkaz nedoplatků, vykonatelné rozhodnutí, které ukládá peněžité plnění nebo vykonatelný zajišťovací příkaz. O tom, zda se zahájí daňová exekuce či nikoliv rozhoduje z úřední povinnosti správce daně a to tak, že vydá vlastní daňový exekuční příkaz, který přikazuje provedení exekuce přikázáním pohledávky, srážkou ze mzdy či jiného příjmu, prodejem movitých nebo nemovitých věcí nebo postižením majetkových práv. Současně s vymáhaným nedoplatkem se vymáhají náklady na tuto exekuci.

1.2 Soudní exekutor

Soudní exekutor je státem pověřená fyzická osoba, která provádí nucený výkon exekučních titulů a dalších činností, které obsahuje exekuční

řád¹. Soudní exekutor může být pouze občan České republiky, starší osmnácti let s úplným vysokoškolským právnickým vzděláním, je bezúhonný a má alespoň tříletou exekutorskou praxe včetně úspěšně vykonané exekutorské zkoušky.

Nejdůležitější povinnosti exekutora je povinnost nezávislosti, vázanost Ústavou, zákony, právními předpisy a rozhodnutím soudu v daných řízeních o výkonu rozhodnutí a exekučních řízení. Má zákaz jiné výdělečné činnosti, měl by vždy provádět exekuci v pořadí, v jakém byla zahájena, s výjimkou vymáhání alimentů. Co se týče povinnosti mlčenlivosti, musí ji exekutor též velmi striktně dodržovat. Informace, které soudní exekutor získal během provádění exekutorských činností, může použít právě jen v souvislosti s nimi. Je vázán mlčenlivostí o všech údajích a skutečnostech, které se dozvěděl při svém pracovním výkonu i po zániku výkonu úřadu exekutora. Pouze orgán Exekutorské komory² ho může této povinnosti zprostit, a to pouze v nezbytné míře potřebné pro konkrétní případ. Ze zákona vyplývá, že za porušení povinnosti mlčenlivosti hrozí sankce kárného opatření a je spojena s povinností k náhradě škody, která mohla být porušením povinnosti způsobena. Při výkonu exekučních činností, sepisování exekutorský zápisů a při činnostech vykonávaných z pověření soudu podle zvláštních předpisů je exekutor v postavení veřejného činitele.

Titulky v novinách často píšou o exekutorech, kteří nemilosrdně rozhodují o majetku nevinných lidí, ovšem soudní exekutor nerozhoduje o tom, kdo, komu, proč a ani kolik má zaplatit. Soudní exekutor pouze rozhodnutí vykonává, v případě, že se tomu tak dobrovolně, ze strany dlužníka, nestane. Soud nařizuje exekuci a soudní exekutor je pověřen soudem k vykonání exekuce, protože povinný nesplnil svůj závazek, což může být zaplatit peněžité plnění, vyklidit nemovitost, vydat věc, zdržet se nějakého chování a jednání apod. K provedení soudní exekuce má soudní exekutor pouze zákonné nástroje

¹ ve zkratce e. ř., ex. ř., EŘ nebo ExŘ) je zkrácený název zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů

² zřízena podle § 109 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti a o změně dalších zákonů

a určité postupy, které určují jaký majetek lze exekučně postihnout a i v jaké výši.

Další články jsou o tom jak si exekutoři vybírají jen chudáky a ničí je či jak exekutoři svévolně prodávají věci dlužníka pod cenou. Je zásadní omyl, domnívat se, že soudní exekutor si vybírá jen chudáky. Návrh na nařízení exekuce podává oprávněný, ten si sám vybírá, kterého exekutora zaúkoluje (podá návrh). Soudní exekutor pak návrh pošle soudu, a soud právě tohoto konkrétního exekutora exekucí pověří. Z čehož vyplývá, že soudní exekutor si nevybírá ani konkrétního věřitele ani konkrétního dlužníka a v momentě pověření ještě nezná majetkové poměry dlužníka. Ty zjišťuje až v průběhu řízení. Soudní exekutor nemůže pověření exekuce odmítnout, pouze v případě obecného pravidla, které zní „námitka podjatosti“ soudního exekutora nebo je možné, aby tuto námitku vznesli účastníci v exekučním řízení. O tomto právu je musí soudní exekutor poučit. Námitky o podjatosti je nutné podat do pěti dnů ode dne, kdy soud pověřil exekutora provedením exekuce. O podjatosti rozhoduje soud, proti jehož rozhodnutí není přípustný žádný opravný prostředek, což znamená, že je konečné. Důvody vyloučení exekutora upravuje zákon.

Zákonné předpisy ukládají jasně soudnímu exekutorovi prodat jak věci movité, tak i nemovité jen ve veřejné dražbě. Výjimkou jsou pouze věci, které podléhají rychlé zkáze a je možné prodat mimo dražbu ihned po tom, jakmile byly sepsány a dále to jsou věci, které patří mezi kulturní dědictví a jsou nabídnuty za rozhodnou cenu institucím, které pečují o takovéto památky. Pro dražbu movitých i nemovitých musí být dodrženy přesně stanovené postupy. Zlato a jiné drahé kovy, drahé kameny a nemovitosti je předepsán znalecký posudek, z kterého při stanovování ceny soudní exekutor musí vycházet.

Shrne-li se výše uvedené, tak zásadně platí, že soudní exekuci provádí ten exekutor, který byl navržen oprávněným v návrhu na provedení soudní exekuce a kterého soud svým rozhodnutím pověřil. Úkony soudního exekutora se

považují za úkony soudu. Soudní exekutor provádí všechny své úkony za úplaty.

Jestliže exekutor nekoná podle zákona, je možné s ním vést kárné řízení, které je vedeno před kárným senátem u Nejvyššího správního soudu na základě kárné žaloby, kterou může podat ministr spravedlnosti i předseda revizního nebo kontrolní komise Exekutorské komory, případně předseda krajského nebo okresního soudu, v jehož obvodu soudní exekutor působí, nebo který daného soudního exekutora pověřil provedením exekuce. V případě, že by byl prohlášen vinným, mu může být uloženo některé z následujících opatření:

- 1) Napomenutí
- 2) Písemné napomenutí
- 3) Peněžitá pokuta
- 4) Odvolání z exekutorského úřadu

Soudní exekutor versus vymahač

Mnoho dlužníků se jistě setkalo s výzvami různých vymahačských společností, které byly zvýrazněny tučně vytištěným slovem exekuce. Bylo by dobré vědět, že tyto soukromoprávní společnosti nemají s exekuční činností, tak jak je upravována v exekučním řádě, vůbec nic společného a využívají, vhodněji řečeno, zneužívají, postavení soudního exekutora jako úřední osoby. Z jejich strany jde pouze o psychologický nátlak na dlužníka, aby svůj dluh co nejrychleji vrátil. Jednání skutečných soudních exekutorů je regulované právním řádem, což znamená, že „falešným exekutorům“ nenáleží pravomoc využít jakýkoliv ze zákonných prostředků, které může soudní exekutor. Vymahači nesmí bez svolení vstupovat do bytu ani zabavovat majetek.

Jestli i přesto dlužník svůj dluh neuhradí, pak nezbyde věřiteli nic jiného, než aby se obrátil na soudního exekutora jako na nositele veřejné moci, aby svou pohledávku dostal zpět. Soudní exekutor se musí prokazovat dlužníkovi průkazem. Aktuální seznam je k dispozici na webových stránkách Exekutorské komory. Víceprezident exekutorské komory přibližuje situaci

slovy: „*Je to obdobné, jako kdyby existovala společnost Policie, s.r.o., která by vzbuzovala – například oblečením – dojem skutečné Policie a neoprávněně omezovala třeba vstup občanů do veřejných prostor. Je pochopitelné, že řada lidí by uposlechla.*“¹

1.3 Exekuční titul

Exekuční titul je rozhodnutí, které je veřejnou listinou, na jehož základě může začít nucené uskutečňování soudního rozhodnutí. Většinou se jedná o tituly ve formě rozsudků, usnesení, platebních rozkazů, směnečných platebních rozkazů včetně soudem schválených smírů, které ukládají povinnost jednomu z účastníků (pokud nemají povahu pouze určovací, zamítacích či rozhodnutí, která nepřiznávají nárok). Exekuční řád také připouští, aby byla provedena exekuce na základě notářského zápisu. Ten se může stát exekučním titulem pouze s výslovným souhlasem dlužníka. Dále, lze dluh vymáhat s vykonatelným rozhodčím nálezem², vykonatelná rozhodnutí orgánu státní správy a území samosprávy včetně platebních výměrů, výkazů nedoplatků ve věcech daní a poplatků.

Jisté komplikace ovšem může způsobovat provádění exekuce na základě rozhodnutí cizího státu, zde je potřeba řádně prozkoumat skutečné naplnění podmínky.

¹ <http://ekcr.cz.gds97.active24.cz/1/neplatne-prukazy-a-odznaky-falesni-exekutori/271-aktualne-cz-falesni-exekutori-22-2-2010?w=>

² podle zákona č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení o výkonu rozhodčích nálezů

2. ČINNOST SOUDNÍHO EXEKUTORA

Mezi typické činnosti a pracovní náplň soudního exekutora jsou vydávat exekuční příkazy, poskytovat právní pomoc oprávněnému i povinnému po vydání exekučního titulu, i v souvislosti s exekuční činností. Dále sepisuje exekutorské zápisy a listiny, které jsou třeba v souvislosti s exekučním, soudním nebo jiným řízením. Může přijímat peníze do úschovy včetně všech listin a jiných movitých věcí. Provádí nucený výkon exekučních titulů, jinými slovy, provádí exekuční činnost.

2.1 Sepisování exekutorských zápisů

Na žádost účastníka úkonu, který žádá osvědčení určitého skutkového děje nebo stavu věci, soudní exekutor sepíše exekutorský zápis. Při sepisování exekutorského zápisu je soudní exekutor v postavení veřejného činitele, to znamená, že odporuje-li požadovaný úkon zákonu, je exekutor oprávněn ho odmítnout. Také může odmítnout sepsání exekutorského zápisu, ve kterém by se dopouštěl trestného činu či přestupku nebo by chováním mohl způsobit škodu, za kterou by sám odpovídal. Exekutorské zápisy jsou ve třech verzích. První verze jsou zápisy se svolením k vykonatelnosti, které mohou být použity jako exekuční tituly ve výkonu rozhodnutí či exekuci a jednak o zápisy, které osvědčují skutkové děje či stav věci, které mohou být použity v řízení, aby prokázaly nárok a poslední, které slouží k osvědčování skutečností, které souvisí se zakládáním, změnou či zánikem obchodní společnosti. Za sepsání exekutorského zápisu náleží exekutorovi dle zákona určitá odměna a náhrada hotových výdajů.

Exekutorský zápis se svolením k vykonatelnosti obsahuje dohodu účastníků, v níž účastníka, který je povinný splnit pohledávku nebo jiný nárok druhého účastníka, zavazuje splnit tuto povinnost a v případě, že by nesplnil řádně a včas, svolí k tomu, aby bylo bez dalšího řízení proveden výkon rozhodnutí či exekuce.

Zvýšená pozornost by měla být zejména u popisu skutečností, na kterých se nárok či pohledávka zakládá včetně předmětu plnění, aby exekutorský zápis jako exekuční titul neměl nedostatky tzv. materiální vykonatelnosti, a z tohoto důvodu pak nebyl návrh na nařízení exekuce zamítnut. Judikatura vytvořena soudy v řízení o výkon rozhodnutí notářských zápisů, je právě k řešení takovýchto obsahových problémů. Upozornit je třeba na závěry soudů, že samotný hmotněprávní úkon nemusí být v notářském zápisu se svolením k vykonatelnosti obsažen a stačí, pokud by byl úkon učiněn účastníky již dříve, přičemž soudní exekutor by uvedl v popisu skutečností, na kterých se nárok zakládá, okolnosti úkonu (např. odkázána na již dříve uzavřenou smlouvu mezi účastníky).

Obsahem exekutorského obsahu nemusí vždy být pouze nároky, které vyplývají z dvoustranných právních úkonů, ale také nároky, které vzniklou např. z náhrady škody či bezdůvodného obohacení. Exekuční řád¹ rozlišuje „pohledávky“, které jsou dvoustranných právních úkonů a jiné „nároky“ vyplývající ze závazkových vztahů. Mezi takovéto závazkové vztahy však nepatří tzv. smluvní (kontraktní) závazkové vztahy a závazkové vztahy z protiprávních úkonů (tzv. deliktní závazky).

Aktuálně se nyní projednává nová novela zákona, podle které by měli sepisovat zápisy pouze jen notáři. Exekutorské (i notářské) zápisy slouží k posílení právní jistoty účastníků právních úkonů. Proč by mělo dojít k monopolizaci této činnosti pouze ve prospěch notářů, na to se asi nenajde žádný pádný argument. Exekutorům se samozřejmě nelíbí, že by jim tato změna „sebrala“ část příjmů, které připadnou jenom notářům. Důvodová zpráva k tomuto rozhodnutí je však brána z hlediska jednotlivé činnosti. Advokáti by měli poskytovat právní pomoc, notáři působit v dědickém řízení včetně sepisování veřejných listin a soudní exekutoři by se měli věnovat nucenému výkonu rozhodnutí.

¹ rozlišuje v §78 písm. a) zákon č. 120/2001 Sb. , o soudních exekutorech a exekuční činnosti

3. PRŮBĚH EXEKUČNÍHO ŘÍZENÍ

3.1 Exekuční návrh

Exekuční řízení se zahajuje na návrh, o kterém rozhoduje, nejpozději do 15 dnů od jeho předložení, okresní soud¹. Návrh podává oprávněný buď přímo exekutorovi² nebo příslušnému exekučnímu soudu. Lze také využít možnosti, aby návrh na provedení exekuce sepsal exekutor, za předpokladu, že mu budou předloženy potřebné listiny. Dále je nezbytným předpokladem pro zahájení exekučního řízení vykonatelný exekuční titul. Například vykonatelné soudní rozhodnutí přiznávající určité právo nebo povinnost včetně soudem schválených smírů, vykonatelné rozhodnutí rozhodce nebo rozhodčího soudu, notářské nebo exekutorské zápisy se svolením k vykonatelnosti i seznamy přihlášek do konkurzu. Pokud věřitel má soudní rozhodnutí, je nutné, aby se nejprve zjistilo, zda je vůbec vykonatelné, a za tím to účelem se poslalo soudu, který ho vydal a ten na něj vyznačí nabytí právní moci včetně vykonatelnosti. Podobný postup je i u rozhodčích nálezů, kde vykonatelnost vyznačuje rozhodce. Některé rozhodčí nálezy mohou být vykonatelné hned po vydání.

Exekutorský zápis s doložkou vykonatelnosti je také vykonatelný ihned, jakmile nastanou podmínky pro možnost soudní exekuce. Seznam přihlášek do konkurzu je proti úpadci vykonatelný v případě, že rozhodnutí soudu o zrušení konkurzu nabylo právní moci. Toto potvrzení lze také obdržet od soudu rozhodující ve věci konkurzního řízení. Takovýto návrh musí obsahovat jak obecné náležitosti – jméno, příjmení a bydliště účastníků, kdo ho činí, jaké věci se týká, co tím navrhovatel sleduje, datum a podpis, tak i označení soudního exekutora, který má být soudem pověřen k provedení exekuce nebo soudu, jemuž je určen (pokud je návrh podáván soudu a nikoliv exekutorovi), dále by měla obsahovat exekuční titul, uvedení povinnosti, která má být vymožena, pokud by byla splněna či vymáhána její část, a v neposlední řadě uvést také důkazy, kterých se oprávněný dovolává.

¹ v Praze odvodnímu

² kterého je možné si zvolit z celé České republiky, bez ohledu na to, kde je sídlo oprávněného či povinného a soud toto rozhodnutí byl měl rozhodnutí respektovat

3. 2 Nařízení soudní exekuce a pověření soudního exekutora

Jakmile je podán návrh na nařízení exekuce, nastane druhá fáze – rozhodování o nařízení exekuce samotné. Exekuční řád zavedl 15 denní lhůtu pro nařízení exekuce, což vede k rychlejšímu vydávání rozhodnutí a ochraně subjektivních práv. Dále také soud neuvádí, jakým způsobem bude soudní exekuce provedena, jelikož dosavadní soudní praxe postupovala, tak že byly uváděny jednotlivé způsoby exekuce, jeden po druhém, v případě že předchozí postup nebyl úspěšný. To ovšem zvyhodňovalo dlužníka, neboť po tom, co mu byl zablokován účet pro výkon rozhodnutí, se mohl začít „zbavovat“ ostatního majetku tím, že je převedl na blízké, právnické či jiné, třetí osoby.

Exekutor si může vybrat, jakým způsobem exekuci provede a proto je tedy možné, aby jednotlivými exekučními příkazy postihnul veškerý majetek dlužníka najednou. Generální inhibitorium na majetek povinného znamená, že jakmile je doručeno usnesení o nařízení exekuce nesmí povinný nakládat se svým majetkem. Ten zahrnuje nemovitosti i majetek patřící do společného jmění manželů. Výjimkou jsou základní životní potřeby a osobní věci a také účet u HVB Bank¹. Obrana proti usnesení nařízení exekuce i proti nařízení výkonu rozhodnutí je možné se bránit odvoláním do 15 dnů ode dne jeho doručení s tím, že v odvolání lze namítat skutečnosti, které jsou rozhodné pro nařízení exekuce. Můžou jimi například nevykonatelnost exekučního titulu, věcná legitimace oprávněného a povinného či prekluze přiznaného práva. K jiným skutečnostem soud nepřihlíží a tudíž je docela možné, že odvolání odmítne. Jakmile je věc v exekučním řízení není možné zkoumat otázku oprávněnosti nároku oprávněného. Stejně tak nezkoumá soud majetkové poměry při rozhodování o exekuci.

¹ Účet úschov u notáře je zvláštním typem účtu. Slouží pro správu finančních prostředků třetích osob a majitelem tohoto účtu může být pouze notář, který vykonává notářský úřad v ČR, člen Notářské komory. Smlouva k tomuto účtu omezuje dispozice s účtem oprávněné osoby a účelu použití peněz. Banka není u tohoto účtu oprávněná zúčtovat své eventuální pohledávky, finanční prostředky na účtu nemohou být předmětem exekuce, dědictví ani neposlouží jako zajištění závazků.

3.3 Vydání exekučního příkazu

Exekuční příkaz je příkaz k samotnému provedení exekuce pouze způsoby, které uvádí exekuční řád. Jakmile je vydáno usnesení o nařízení exekuce (tím je myšleno ihned, aniž by bylo doručeno dlužníkovi) může exekutor vydat exekuční příkaz. Důsledky takového exekučního příkazu jsou následující:

1. Upřesňuje se jím, který majetek bude postižen včetně způsobu provedení
2. Tím, že se doručí exekuční příkaz dlužníkovi, znamená bezvýjimečné inhibitorium, což znamená úplný zákaz povinnému nakládat s majetkem, který je určen v exekučním příkaze
3. Okamžikem doručení se určuje pořadí, v jakém budou prováděny exekuce, pokud jich je více.

Exekuční příkaz může být vydán pouze na určité, konkrétní věci, který soudní exekutor zná. Ovšem pořad platí inhibitorium a povinný tak svůj majetek může použít k dobrovolnému plnění vymáhané povinnosti, popř. k uspokojování základních životních potřeb. Povinný se seznamuje se skutečností, že jeho majetek bude použit jako úhrada pohledávky věřitele v okamžiku doručení usnesení o nařízení exekuce. Poté si může povinný zvolit advokáta a bránit se tak dopadům exekuce. O všech těchto krocích rozhoduje soud, pouze ne v případě, že by to bylo dobrovolné dlužníkové rozhodnutí.

V případě zabavování movitých věcí, o nichž se povinný může domnívat, že patří mezi obvyklé vybavení domácnosti, což znamená, věci vyloučené z exekuce, je na posouzení exekutora, které věci pojme do soupisu. Také je nutno posuzovat, zda-li je splněna podmínka, že povinný věci nezbytně potřebuje k uspokojování hmotných potřeb. Soudní exekutor sám usuzuje, jestli je povinný schopen uspokojovat potřeby své a jeho rodiny i bez věcí, které soudní exekutor pojal do spisu, i když na kvalitativně nižší úrovni. Zákon upravuje obranu povinného a tou je návrh na zastavení řízení ohledně věcí, se kterými nesouhlasí, aby byly zapsány v exekutorském soupisu, a poté záleží na rozhodnutí soudu, jak tyto věci pojme. Pokud jde o tvrzení povinného, že

některé ze sepsaných věcí jsou ve vlastnictví třetích osob, například dětí, je zákonným institutem obrany návrh na vyškrtnutí ze soupisu¹, nebo následovně vylučovací žaloba².

Otázku, zda jde o věci tvořící "obvyklé vybavení domácnosti" ve smyslu § 322 odst. 2 písm. a) o. s. ř., je nutné posuzovat z hlediska uvozujiícího ustanovení § 322 odst. 1 o. s. ř. a tam vřtěleného kritéria jejich "nezbytné potřeby" při uspokojení hmotných potřeb povinného a jeho rodiny; výkonem rozhodnutí proto nelze postihnout jen takový majetek, který slouží k uspokojování těch životních potřeb, které lze hodnotit jako základní.

Skutečnost, že určité věci - se zřetelem k aktuálním sociálním standardům - tvoří typické vybavení domácnosti (kupř. barevný televizor, přehrávací aparatura, sedací souprava apod.), ještě neznamená, že ve smyslu ustanovení § 322 odst. 1 a odst. 2 písm. a) o. s. ř. jde o věci nezbytně potřebné. Při úvaze, zda daná věc je z výkonu rozhodnutí prodejem movitých věcí podle § 322 o. s. ř. vyloučena, jsou významná i konkrétní zjištění o tom, jaké potřeby jsou jejím prostřednictvím v osobních poměrech povinného a jeho rodiny uspokojovány, jakou roli v jeho osobním a rodinném životě hrají, a zda a s jakým (nižším) nákladem jsou uspokojovatelné jinak.³

Soudní exekutor postihuje majetek povinného v mezích zákona a tak, aby s jistotou dosáhl uspokojení věřitele, včetně příslušenství a úhrady nákladů exekuce. Soudní exekutor je povinný zvolit způsob exekuce, který není pravděpodobně nevhodný, zvláště k nepoměru výše závazků povinného a cenu předmětu, z něhož by mělo být splnění závazků povinného dosaženo. V případě, že by se ostatní způsoby provedení exekuce ukázaly jako nedostatečné nebo neúčinné, pak nelze považovat provedení exekuce například prodejem movitých věcí za nepřiměřený postup soudního exekutora. Bylo by dobré zdůraznit, že v době vydání exekučního příkazu není známa hodnota zajišťovaného majetku soudnímu exekutorovi. Jeho cena je určována v případě nemovitostí až po právní moci usnesení o nařizení exekuce znaleckým

¹ dle §68 zákona č. 120/2001 Sb. , o soudních exekutorech a exekuční činnosti

² dle §267 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád

³ Judikatura Nejvyššího soudu spis. zn. 20 Cdo 180/2003

posudkem. Ani konečná výše vymáhané pohledávky není v době vydání exekučního příkazu známa, jelikož nelze určit dobu trvání exekuce ani výše nákladů exekuce, lze je stanovit pouze předběžně a konečnou výši stanoví soudní exekutor až v příkazu k úhradě nákladů soudní exekuce.

Jednotlivé fáze exekučního řízení:

1. Návrh na provedení exekuce
2. Výzva k doplnění, opravě či upřesnění návrhu
3. Usnesení o nařízení exekuce
4. Vydání exekučního příkazu
5. Některá z forem obrany povinného proti exekuci
 - a) odvolání (proti usnesení o nařízení exekuce)
 - b) návrh na zastavení exekuce (buď částečně či v plném rozsahu)
 - c) návrh na odklad exekuce
 - d) dobrovolné splnění vymáhané povinnosti
 - e) uplatnění námitky podjatosti exekutora
6. Samotné provádění exekuce poté, co bylo zamítnuto odvolání, návrh na zastavení či odklad, popř. námitka podjatosti byla soudem zamítnuta
7. Vylučovací žaloba
8. Rozvrh
9. Vymožení nákladů exekuce

3. 4 Odklad soudní exekuce

Odklad exekuce je významný procesní prostředek, který není povinným (případně jeho právním zástupcem) často využívám. Mnohem častěji jsou využívány jiné formy, jak znemožnit soudní exekuci. Často jsou podávány stížnosti na soudní exekutory či trestná oznámení i v případech, kdy se jasně procesně nabízí využití institutu odkladu soudní exekuce. Tento institut reaguje na přechodné osobní, ekonomické a sociální mimořádné a nepříznivé důsledky soudní exekuce na povinného včetně jeho rodiny. Odložit soudní exekuci může soudní exekutor nebo exekuční soud pokud by

exekutor návrh nevyslovil, musí do 7 dnů od doručení návrh předložit soudu. Do doby, než se vydá rozhodnutí o návrhu na odklad exekuce, soudní exekutor nesmí činit žádné úkony, směřující k provedení soudní exekuce. Odloží-li soud nebo exekutor soudní exekuci, je nutné, aby ve svém rozhodnutí uvedl, na jakou dobu soudní exekuci odkládá.

Jakmile uplyne tato doba odkladu, soudní exekutor i bez návrhu pokračuje v provádění exekuce. Je to právo povinného, který se přechodně ocitl bez svého zavinění v takové situaci, že by provedení exekuce mělo pro něho zvláště nepříznivé důsledky a oprávněný by nebyl v tomto případě odkladem výkonu vážně postižen.

Další důvod odkladu může být také ten, který uvádí exekuční řád¹, a to i bez návrhu povinného, kdy lze očekávat, že by mohlo dojít k zastavení exekuce z některého důvodu podle § 268 občanského soudního řádu. Doklad se může týkat celé soudní exekuce, nebo jen u exekuce některých věcí. Soudní exekutor je povinen bez návrhu činit úkony směřující k provedení exekuce. Povinnost konat má do zániku jeho pověření. Do odkladu soudní exekuce pověřením zaniká. Soudní exekutor nesmí konat exekuci po dobu odkladu od okamžiku, kdy mu byl doručen návrh na odklad exekuce. Výjimka je v případě exekuce prodejem nemovitostí, kdy soudní exekutor musí zjistit, jestli byla podána vylučovací žaloba na předmětnou nemovitost.

3.5 Zastavení soudní exekuce

Důvody k zastavení exekuce jsou pouze ty, které vymezuje zákon. Zde jsou vypsány:

1. Exekuce byla nařízena i přesto, že exekuční titul nebyl dosud vykonatelný.
2. Po podání návrhu na nařízení exekuce došlo ke zrušení exekučního titulu, popřípadě se stal exekuční titul neúčinný.
3. Oprávněný podal návrh na zastavení exekuce.

¹ dle §88 zákona č. 120/2001 Sb. , o soudních exekutorech a exekuční činnosti

4. V exekuci jsou postihovány věci, které jasně zákon vylučuje (věci, které povinný nebo jeho rodina nezbytně potřebuje k uspokojování svých hmotných potřeb, k plnění pracovních úkolů, oděvní svršky, obvyklé vybavení domácnosti, snubní prsteny, zdravotní pomůcky, věci nezbytné k podnikání povinného – to neplatí v případě, pokud jsou na nich vázána zástavní práva, která slouží k zajištění pohledávky oprávněného).

Velice často se v těch to případech stává, že povinní podávají trestná oznámení na exekutora, místo toho, aby podali návrh na přezkoumání postupu exekutora, zda-li nejsou zahrnuty do exekuce věci, které jsou zákonem vyloučeny.

5. Exekucí by se nepokryly ani náklady exekuce.

6. Bude-li pravomocně rozhodnuto o žalobě na vyloučení věcí z exekuce a dospěje se k závěru, že se exekucí postihuje majetek, ke kterému má někdo právo nepřipouštějící výkon exekuce. Tato žaloba se nazývá accidentační a obsahuje vyloučení třetí osoby z výkonu exekuce.

7. Po vydání exekuční titulu došlo k zániku práva, které bylo uznáno v exekučním titulu. K tomu obvykle dochází u prekluze, novace či započtení.

V historii českých zemí majetková exekuce v několika fázích:

1. Úmluva – upomínka, která musela být zaplacená do 3 let a 18 neděl (tzv. zemská léta). Poté byl nárok promlčen.
2. Zvod – uvedení oprávněného do statku povinného, kterému stále zůstal v držbě
3. Obranný list – výzva nejvyššího purkrabího, aby povinný vydal statek. Pokud by neuposlechl byl by stíhán a hrozil by mu trest smrti.
4. Panování – oprávněný 3krát navštívil statek povinného a mohl si vzít tolik obilí a dobytka, kolik bylo třeba k umoření úroků z dluhu povinného.
5. Odhádání – úřední odhad ceny nemovitosti dlužníka

6. Vděčení neboli „panování skutečné“ – oprávněný převzal statek povinného a od jeho poddaných přijal slib člověčenství¹

¹ <http://www.unium.cz/materialy/mu/law/dejiny-trestniho-prava-vypisky-z-knizky-m13102-p2.html>

4. ZPŮSOBY PROVEDENÍ SOUDNÍ EXEKUCE

Způsoby provádění exekuce jsou skoro shodné s občanským soudním řádem, ovšem exekuční řád upravuje jednotlivé způsoby provádění exekuce, které obsahují řadu výjimek a odlišných způsobů provedení exekuce soudním exekutorem, které by měly zefektivnit a urychlit vymáhání pohledávek, jelikož soudní exekutor může provést jedno exekuční řízení více způsoby např. prodej nemovitosti a příkázání pohledávky lze provést současně a způsob provedení určuje soudní exekutor. Věřitel tedy nemusí čekat na výsledek jednoho způsobu exekuce, než se začne druhým. Povinný nemůže namítat, že soudní exekuce je prováděna nevhodným způsobem. Exekuční řád výslovně připouští exekuci postižením podílu dlužníka jako společníka nebo komanditisty společnosti či postižení práv a povinností člena v družstvu. Dále řád připouští exekuce prodejem zástavy, exekuce postižením patentů, průmyslových vzorů, ochranných známek i licencí. Je možná i soudní exekuce na cenné papíry. Ty buď musí dlužník odevzdat exekutorovi, nebo se sám postarat o jejich zpeněžení.

Exekuci ukládající vymožení peněžité částky, lze provést:

1. Srážkami ze mzdy a jiných příjmů
2. Příkázáním pohledávky
3. Prodejem movitých věcí a nemovitostí
4. Prodejem podniku

Způsob exekuce, který ukládá jinou, než peněžitou povinnost, tzn. nepeněžité plnění se řídí podle povahy uložené povinnosti. Tuto exekuci lze provést: vyklizením, odebráním věci, rozdělením společné věci, a provedením prací a výkonů. Soudní exekutor musí vždy vydat rozhodnutí o tom, jakým způsobem provede exekuci, které se nazývá exekuční příkaz.

Exekuční příkaz je formě usnesení, který se řídí §48 exekučního řádu. Musí být zde uveden soud, který exekuci nařídil, dále povinný a oprávněný, povinnost, která je vymáhána, popsání způsobu provedení exekuce. Musí obsahovat i poučení o odvolání, den, místo a samozřejmě podpis. Exekuční

příkaz je uložen v exekučním spise. Doručuje se účastníkům řízení, ale je-li potřeba, i třetím osobám. V případě, že by šlo o nemovitost, musí být nemovitost přesně popsána, podle listu vlastnictví.

4. 1 Soudní exekuce srážkami ze mzdy a jiných příjmů

Řídí se podle § 60 exekučního řádu. V tomto případě platí ustanovení občanského soudního řádu upravující výkon rozhodnutí srážkami ze mzdy¹. Jediná odlišnost od přiměřenosti občanského soudního řádu je uvedena v §61 exekučního řádu. Soudní exekutor nerozhoduje podle ustanovení §288 občanského soudního řádu. Soudnímu exekutorovi nepřísluší určovat plátcům mzdy, jakou částku by měl v příslušném období ze mzdy povinnému srážet. Soudní exekutor provádí přípravné úkony pro rozhodnutí soudu o rozvrhu srážek ze mzdy.

Předmětem soudní exekuce srážkami ze mzdy a jiných příjmů není mzda vyplacená, ale mzda, dosud nevyplacená. Tato exekuce je svou podstatou příkázáním pohledávky, jejíž předmětem je nikoliv mzda, ale právě nárok na její výplatu. Občanský soudní řád neuvádí vlastní definici toho, co se rozumí mzdou. Proto tedy je pro účely exekuce mzda jak odměnou za práci podle zákoníku práce, ale také i jiné odměny za vykonanou práci, které se sice nazývají jinak, ale svou povahou jsou shodné. Pro účely exekuce jsou taky na stejnou roveň postaveny i jiné příjmy povinného – náhrady mzdy/platu, nemocenské, ošetřovné, vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství, stipendia i důchody. Exekuci nelze provést na mzdu manžela povinného.

"Výkon rozhodnutí příkázáním pohledávky z účtu u peněžního ústavu podle ustanovení § 303 a násl. občanského soudního řádu může být nařízen a proveden jen u pohledávky z účtu, jehož majitelem je povinný. Jiná pohledávka na účtu není způsobilým předmětem tohoto výkonu rozhodnutí, i kdyby na účet

¹ upravují §§ 276 – 302 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád

*byly vloženy peněžní prostředky povinného. Manžel majitele účtu není účastníkem řízení o výkon rozhodnutí příkázáním pohledávky z tohoto účtu."*¹

*"Účastenství manžela povinného přichází v úvahu především ve výkonu rozhodnutí prodejem movitých věcí, prodejem nemovitostí a prodejem podniku, případně při zřízení soudcovského zástavního práva. Naopak, podle soudní praxe - s argumentem, že předmětem výkonu rozhodnutí srážkami ze mzdy je nárok na mzdu a příkázáním pohledávky z účtu u peněžního ústavu je nárok na odpovídající pohledávku, jež nejsou součástí společného jmění manželů - manžel povinného být účastníkem těchto exekučních řízení být nemůže."*²

Zmíněné přístupy jsou shodně zdůvodňovány tvrzením, že předmětem exekuce srážkami ze mzdy je nárok na mzdu a předmětem exekuce příkázáním z účtu nárok na tuto pohledávku, proto tyto nároky nejsou ani po nové úpravě (provedené s účinností od 1. 8. 1998 zákonem č. 91/1998 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 94/1963 Sb., o rodině, ve znění pozdějších předpisů, a o změně a doplnění dalších zákonů) součástí společného jmění manželů, a tudíž nelze vést exekuci ani jedním z uvedených způsobů, směřuje-li exekuce jen proti povinnému.³

Základní částka, která nesmí být sražena⁴ povinnému z měsíční mzdy, se rovná úhrnu $\frac{2}{3}$ součtu částky životního minima jednotlivce a částky nákladů na bydlení pro jednu osobu dle zvláštního předpisu, tedy nově od 01.01.2012 částky 3410,- Kč⁵ a částky normativních nákladů na bydlení pro jednu osobu v nájemním bytě v obci, která má od 50 tisíc do 99 999 obyvatel, je stanovena vládou České republiky na 5352,- Kč⁶, což znamená, že $\frac{2}{3}$ z částky 8762,- Kč⁷. Nezabavitelná částka na povinného je tedy 5842,- Kč⁸.

¹ Judikatura Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 21 Cdo 1774/99 (R 4/2001)

² Kurka, V., Drápal, L., Výkon rozhodnutí v soudním řízení. Praha, Linde Praha, a.s., 2004, str. 254.

³ Kasíková, M., Kučera, Z., Plášil, V., Šimka, K., Jirmanová, M., Hubáček, J., Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád), komentář, Praha, C. H. Beck, 2007, str. 138.

⁴ podle ust. § 278 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád

⁵ dosud činila částku 3126,- Kč

⁶ dosud činila částku 4863,- Kč

⁷ dosud šlo o $\frac{2}{3}$ z částky 7989,- Kč

⁸ dosud činila částku 5326,- Kč

Nezabavitelná částka na druhého z manželů povinného je $\frac{1}{4}$ nezabavitelné částky i když má samostatný příjem. Na dítě, které manželé společně vyživují, se započítává $\frac{1}{4}$ nezabavitelné částky každému manželovi zvlášť, je-li srážka prováděna obou manželům. Nezabavitelná částka se nezapočítává na žádného, v jejichž prospěch byla nařízena exekuce, jestliže exekuce stále trvá.

Aby se započítala částka na manžela/manželku není nutné, aby žili ve společné domácnosti s povinným. Příslušná nezabavitelná částka se nezapočítává na osobu, v jejíž prospěch by byla nařízena exekuce pro pohledávku výživného, jestliže výkon exekuce stále trvá. Jestliže je však výživné sráženo na základě dohody o srážkách ze mzdy, což znamená dobrovolně, mimo exekuci, je třeba příslušnou nezabavitelnou částku na vyživovanou osobu započítat. V případě jiných vyživovacích povinností než uvedených a stanovených zákonem nelze na tyto vyživované osoby započítávat příslušnou nezabavitelnou částku. To je v případech, kdy vyživovací povinnost si mezi sebou dobrovolně poskytují spolužijící osoby.

Nezabavitelné částky a výpočtový vzorec, a mimoexekuční srážky provést ve větším rozsahu je možné pouze na základě dohody o srážkách ze mzdy, které se sjednávají mezi povinným zaměstnancem a oprávněným věřitelem, nebo mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem k uspokojení závazků zaměstnance, nepůjde – li o srážky ve prospěch zaměstnavatele (což znamená ve prospěch třetí osoby) a nebude-li tím ohroženo provádění jiných srážek ze mzdy, ani tím nebudou tyto srážky zkráceny. Srážky ze mzdy, které jsou sjednané mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem dohodou, nesmějí činit více, než by činily srážky při výkonu rozhodnutí. I kdyby povinný souhlasil s tím, aby byly srážky větší než je přípustné, nelze prostě nerespektovat nezabavitelné částky. Dohodnou-li se při exekuci oprávněný s povinným, že se spokojí s nižšími srážkami, než povolují příslušné předpisy, musí to oznámit soudu a ten vyzve plátce mzdy, aby srážel takovou částku, s níž se oprávněný spokojí. Oprávněný může kdykoliv oznámit soudu, že svůj souhlas, aby se prováděly nižší srážky, odvolává. O takovémto oznámení soud vyrozumí

povinného plátce mzdy, který začne provádět srážky v plném rozsahu, jakmile se doručí toto vyrozumění, samozřejmě, že se musí zachovat určité limity.

Pro mimoexekuční, ale nedobrovolné, což znamená souhlas zaměstnance nevyžadující, srážky daní a pojistného na sociální zabezpečení, důchodové a nemocenské pojištění, a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, které jsou prováděné na základě zákonného zmocnění, nejsou žádná omezení obdobná výpočtovému vzorci srážek a nezabavitelným částkám neplatí.

Podle již zmiňovaného výpočtového vzorce včetně nezabavitelných částek se postupuje nejen při exekuci na mzdu, plat či odměnu z dohody o pracovní činnosti, ale také i z dalších typů odměn za práci, jako mohou být například odměny člena zastupitelstva územního samosprávného celku. A i při srážkách z příjmů a sociálních dávek za práci nahrazující¹.

Srážky ze mzdy se provádějí z čisté mzdy. Podle občanského soudního řádu² se vypočtou tak, že se od mzdy odečtou sražené částky. Sražené částky se se odečítají od mzdy, která je povinnému plátcem mzdy zúčtovaná v příslušném měsíci. Sražené částky jsou složeny ze zálohy na daň z příjmů, pojištění apod. Do čisté mzdy se započítávají čisté odměny za vedlejší činnost, kterou zaměstnanec vykonává u toho, u koho je v pracovním poměru. Mzda slouží k uspokojování potřeb povinného včetně jeho rodiny, z tohoto důvodu není možné srazit celou měsíční mzdu. Rozsah exekučních srážek musí být volen tak, aby na jedné straně bylo umožněné oprávněnému svoji pohledávku a na druhé straně, aby i nadále byla respektována sociální funkce mzdy a neumožnit neúměrným rozsahem soudní exekuce postižení, aby tuto funkci mzda nemohla plnit. Povinnému nesmí být sražena základní částka, kterou uvádí občanský soudní řád³.

Zaměstnavatel provádí srážky ze mzdy zaměstnanci, ihned po té, co se doručí nařízení výkonu rozhodnutí a do doby, než nabyde právní moci, je deponuje na svém účtu a teprve pak je vyplatí oprávněnému. V případě, že by

¹ např. nemocenská, provádí-li srážky správa sociálního zabezpečení

² konk. dle § 277 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád

³ konk. dle § 278 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád

byla měsíční mzda vyplácená dvakrát měsíčně (záloha a vyúčtování – tzn. na dobírku), můžou se přiměřené srážky provést povinnému už ze zálohy. Oprávněnému je výplata srážek prováděna vždy až po uplynutí příslušného měsíce.

Je-li vyplacena zaměstnavatelem již část měsíční mzdy povinnému, po tom co je doručeno nařízení exekuce, nepřihlíží se již k provedené výplatě a srážky se provedou tak, jakoby povinný měl za celý měsíc právo jen na mzdu, která mu ještě vyplacena nebyla. Jakmile je uspokojena pohledávka, zaměstnavatel přestane provádět srážky. Potvrzení o zaměstnání, který je zaměstnavatel povinen vydat zaměstnanci při skončení pracovního poměru a dohody o pracovní činnosti a v něm uvést jaká je výše dosud provedených srážek a jaké je pořadí pohledávky – to platí pro soudní exekuce, i pro srážky uzavřené dohodou o srážkách ze mzdy. Jestliže nový zaměstnanec v novém zaměstnání předloží potvrzení o zaměstnání, v němž jsou uvedeny srážky ze mzdy, musí zaměstnavatel nahlásit soudu jeho nástup do zaměstnání. Přesto, že je jasně stanoveno, že plátce musí nahlásit soudu nástup do nového zaměstnání často se stává, že i přesto plátci obcházejí soud. Původní plátce sice předá novému usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí a sdělí, kolik povinnému srazil, přesně tak jak má, jen nový plátce pokračuje ve srážení, aniž by dal soudu vědět. Tento postup zajišťuje pokračování ve srážení, ale je v rozporu se zákonem a při zjištění tohoto jednání může být uložena pokuta oběma plátcům až ve výši 50.000.- Kč.

Tyto případy jsou poslední době zcela běžné. Ani argument, že nechtějí zatěžovat přeplněné soudy v odvolacím řízení, proti pokutě nestačí. Většinou se na ně přijde díky krizi, jelikož spousta lidí byla propuštěna a úřad práce sdělí, v souladu se zákonem, že je v evidenci někdo, kdo má exekuci a že začíná srážet z podpory a čekat na usnesení na jaký účet má sražené peníze zaslat. Soud tak provede dotaz na poslední splátce ve spisu, kde již povinný ukončit pracovní poměr před několika lety a v tomto momentě se dozví o ukončení pracovního poměru a že to předali jinam. A tím, že soud musí vyžádat informace od nového plátce, vede to akorát k tomu, že řízení se

zbytečně protahuje a peníze jsou na úřadě práce, místo toho, aby je dostal oprávněný. Snaha o „ulehčení“ práce soudu, má tak účinek úplně opačný.

Bez konkrétních dohod o srážkách ze mzdy mohou být srážky zaměstnancovy mzdy provedeny, jen pokud je zahrnuje zákon:

1. Srážky na základě výkonu pravomocného úředního, soudního či rozhodčího rozhodnutí, který může nařídít soud, soudní exekutor, správce daně, orgán správního celku, jiného státního orgánu nebo územního samosprávného celku.
2. Zákonem stanovené platby odvodů (daní a pojistného).
3. Některé částky zaměstnanci neoprávněně vyplacené.

kromě

1. Srážek, které zaměstnanec se zaměstnavatelem písemně sjednali v dohodě o srážkách ze mzdy k uspokojení plnění, což je nárok vyplývající z pracovněprávního vztahu, oprávněného, kterým je zaměstnavatelem.
2. Srážek dohodnutých k uspokojení závazků zaměstnanec k zajištění jiné pohledávky třetí osoby než pohledávky zákonem upravené, o nichž to stanovuje zákon.
3. Srážek dohodnutých k úhradě členských příspěvků zaměstnance, který je členem odborové organizace.
4. Dohodnuté srážky ze mzdy jako samostatná forma zajištění závazků. K zajištění upokojení pohledávky třetí osoby jako je výživné a jiné pohledávky, o nichž to stanovuje zákon, respektive k zajištění uspokojení jakékoliv jiné pohledávky.

U srážek ze mzdy, důchody či podpory v nezaměstnanosti se toto usnesení doručuje všem stranám najednou, to znamená oprávněnému, povinnému i plátcu mzdy či jinému plátcu příjmu. Rozhodné datum je datum nařízení. Jestliže je dne nařízení má povinný právo na mzdu od označeného plátce, má se za to, že výkon je účinný. Plátce začne částku srážet. Poté, co se usnesení nabyde právní moci, doručí se vyrozumění o nabytí právní moci plátcu a ten je

následně odešle oprávněnému a pokračuje ve srážení tak dlouho, než bude celá pohledávka uhrazena.

Zákon¹ stanovuje, že jestliže bylo vykonáno rozhodnutí, ve kterém by bylo oprávněnému přiznáno právo opětující se dávky, vztahuje se nařízení exekuce i na dávky, které by se staly splatnými teprve v budoucnu. Totéž by platilo, bylo-li by v rozhodnutí povinnému uloženo zaplatit na nezletilé dítě. Typický příklad opakovaných dávek je výživné na nezletilé dítě. Proto tento způsob výkonu rozhodnutí většinou převládá při vymáhání výživného. Je to dáno pravděpodobně i tím, že soudy jsou povinné ze zákona poskytovat právní pomoc, pokud by šlo o výživné na nezletilé dítě.

Jestli povinný pobírá více příjmů, které jsou postižitelné výkonem rozhodnutí, je možné provádět srážky ze všech z nich. A jestliže oprávněný navrhne, aby byly srážky prováděny, soud rozšíří na dalšího plátce mzdy usnesení, ve kterém stanovuje jednotlivým plátcům, jak musí při srážení postupovat, který plátce má odečítat od čistého příjmu nezabavitelnou částku. Tato se částka se odečítá pouze z jednoho příjmu. Všechny sražené částky se odesílají soudu, který provede kontrolu, kolik již bylo sraženo a odešle je oprávněnému a v případě přeplatku, přeplatek vrátí povinnému a dá plátců pokyn k ukončení provádění srážek.

Důchod je považován za příjem, ze kterého je, podle zákona, možné provádět srážky. Postup je naprosto shodný jako u mzdy. Jako plátce zde vystupuje Česká správa sociálního zabezpečení. Podle statistik v poslední době narůstá počet exekucí z důchodů. Při srážkách z důchodů často dochází k tomu, že Česká správa sociálního zabezpečení začíná srážet se zpožděním, neukončuje srážení v okamžiku úhrady pohledávky a zadržuje peníze, i když by je měla již odeslat, jelikož je soudní exekuce v právní moci. Oprávnění i povinní se poté obracejí na soud se stížnostmi na postup České správy sociálního zabezpečení. Problém je v tom, že soud však nemá žádné nástroje, jak by mohl věci uvést do pořádku.

¹ konkrétně § 284 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád

4. 1. 1 Vymáhání výživného

Jelikož je soudní exekuce asi nejčastější způsob vymáhání výživného, jsou níže uvedeny určitá specifika týkající vymáhání a následně jsou popsány chyby, kterých se často oprávnění, povinní a i plátcí mzdy či jiných odměn dopouštějí. Soudní exekuci nelze provést preventivně, což znamená, že k tomu, aby bylo možné nařídit exekuci, musí být nějaký dluh na výživném. Stačí aby alespoň část výživného nebyla zaplacená v termínu. K nařízení stačí tvrzení oprávněného, případně zákonného zástupce, že na výživném je dluh. Soud neprovádí kontrolu správnosti tohoto tvrzení a soudní exekuci nařídí. Nejdříve se sráží běžné výživné, které je splatné daném měsíci a poté se začne splácet dluh za předpokladu, že je maximální výše srážky dostatečná. Při vymáhání výživného plátcí mzdy často postupují špatně při výpočtu srážek, obvykle v případech, pokud maximální výše srážky nedosáhne výše běžného výživného. Plátcí třeba také srážejí víc, než je povoleno a nenechají povinnému minimum, které stanovuje zákon. V tomto případě je pak možné, aby povinný uplatnil na plátcí mzdy náhradu škody. Také se stává, že plátcí, ihned po té co je uhrazen dluh na výživném, přestávají srážet, což je chyba, za předpokladu, že soudní exekuce byla nařízená i pro běžné výživné. Tím pádem dochází ke vzniku dalšího dluhu, který, pokud by nebyl plátcem opět srážen po upozornění, může být vymáhán poddlužnickou žalobou.

Často se také dopouštějí chyb i účastníci (povinný a oprávněný nebo jeho právní zástupce), jestliže dojde ke změně výše výživného, je nutné, aby daná exekuce byla upravena tak, aby vyhovovala nově stanovené výši výživného. Soud tento výkon upravuje usnesením. Usnesení může buď rozšířit¹ v případě zvýšení výživného nebo ho částečně zastavit a to v případě snížení výživného. Často se pak rozsudek o změně výživného předkládá plátcí, který podle toho upraví výši srážek. To ovšem způsobuje problémy v případné změně plátce, jelikož se soud o tom dozvídá tehdy, když zašle plátce vyúčtování srážek, z něhož je patrné, že byly prováděny menší srážky, než jaké měly podle

¹ dle §284 odst.3 zákonem č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád

nařízení být. A následek je zbytečný průtah řízení, protože soud pak musí upravit běh soudní exekuce dodatečně.

Další chybou povinných je, že pohledávku začnou hradit přímo oprávněnému v okamžiku kdy je doručeno usnesení. O každou takovou platbu je nutné, aby byl výkon částečně pozastaven a rozhodnutí o částečném pozastavení opět doručit. A aby soud mohl pozastavení provést, musí mu tyto skutečnosti někdo oznámit, což se stává jen v malém počtu případů. Povinný předpokládá, že to oprávněný sdělí, jenže oprávněný se většinou nestará, jestli mu poslal platbu na výživné povinný mimo exekuci či ji dostal v rámci soudní exekuci. Poté dochází k předplacení výživného, a jak je stanoveno, spotřebované výživné se nevrací¹, doplatí na to akorát povinný.

4. 2 Exekuce příkázáním pohledávky

Tento institut k zajištění plnění je vedle srážek ze mzdy v současné době jedním z velmi rozšířených. Podstata tohoto způsobu exekuce na peněžitá plnění je postižený pohledávky, kterou má povinný vůči třetí osobě (tzv. poddlužník). Je to peněžitý nárok povinného vůči jeho dlužníkovi, který je jiný než nárok na mzdu či na jiné obdobné příjmy a jiný než nárok z vkladních knížek, směnek, šeků a jiných listin, kdy je nutné jejich předložení k uplatnění práva. Příkázáním pohledávky z účtu u peněžitého ústavu je jedním z možných způsobů daňové exekuce na peněžitá plnění². Občanský soudní řád rozlišuje exekuce příkázáním pohledávky podle toho, jaký peněžitý nárok má být na:

1. Příkázáním pohledávky z účtu u peněžního ústavu

Příkázáním pohledávky z účtu u peněžního ústavu lze nařídit v případě pohledávky povinného z běžného, vkladového nebo jiného účtu vedeného v jakémkoliv měně u peněžního ústavu v tuzemsku. Příkázání pohledávky nelze provést, jde-li o vklady na vkladních knížkách či vkladních listech nebo jiných

¹ platí pouze v případě nezletilých dětí

² dle zák. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatku

formách vkladů. Soudní exekuce se provede tím, že se odepíše z účtu výše přisouzené pohledávky s příslušenstvím. Nařízení exekuce se vztahuje i na částky, které dojdou na účet později, než kdy bylo doručeno peněžnímu ústavu nařízení exekuce, nejdéle však do šesti měsíců ode dne, kdy byl peněžní ústav vyrozuměn o nabytí právní moci nařízené soudní exekuce.

Jakmile je peněžnímu ústavu doručeno usnesení o nařízení exekuce, je povinen zablokovat peněžní prostředky na účtu povinného až do výše pohledávky. Po vyrozumění peněžního ústavu o nabytí právní moci nařízené soudní exekuce, je povinen tyto peněžní prostředky vyplatit oprávněnému. Uběhne-li šesti měsíční lhůta a na účet nedojdou jiné peněžní prostředky, soudní exekuce ze zákona zaniká.

Nařízení exekuce se doručuje oprávněnému, povinnému a peněžnímu ústavu. Peněžnímu ústavu se doručuje do vlastních rukou a musí mu to být doručeno dříve, než povinnému.

2. Přikázáním jiné pohledávky

Exekuce prikázáním jiné peněžité pohledávky, než pohledávky z účtu u peněžního ústavu, se provádí zákazem výplaty pohledávky povinnému, i pohledávky splatné v budoucnu včetně dílčích pohledávek, které budou povinnému v budoucnu postupně vznikat. Soud zakáže dlužníkovi povinnému v nařízení exekuce, aby jakkoli nakládal se svými peněžními prostředky, aby po tom, kdy mu je doručeno nařízení exekuce, povinnému jeho pohledávku vyplatil.

Nařízení exekuce se doručuje oprávněnému, povinnému a dlužníkovi povinného. Do vlastních rukou se doručuje dlužníkovi povinného. Pohledávka by měla být vyplacena oprávněnému po té, co je dlužníkovi povinného doručeno vyrozumění o právní moci nařízení. Dlužník se zproští povinnosti vůči povinnému, výplatou oprávněnému. Pokud by ale dlužník nevyplatil pohledávku, oprávněný se tak může domáhat u soudu o vyplacení pohledávky, za předpokladu, že s dlužníkem povinného neuzavřel na úkor povinného smír

ani neprominul její zaplacení. Dlužník povinného nemůže započíst si svou vlastní pohledávku, kterou má vůči oprávněnému.

3. Postižení jiných majetkových práv

Jinými majetkovými právy jsou myšleny majetková práva, která nejsou peněžitými pohledávkami, jsou převoditelná a nejsou ryze osobními právy. Například jsou to nároky povinného na vydání movitých věcí vůči třetí osobě, nároky na vydání věcí či peněžité částky, která je uložena v notářské úschově. Pokud by šlo o vydání věci, tak tyto věci se vždy odevzdávají soudu. Povaha majetkového práva může být individuální, a proto soud musí v každém jednotlivém případě určovat konkrétní postup.

4.3 Exekuce prodejem movitých a nemovitých věcí

Exekuce prodejem movitých věcí je jeden z nejstarších exekučních způsobů provedení. Je již uveden v starém exekučním řádu z roku 1896, který byl účinným do roku 1948, poté byl potlačen novým občanským soudním řádem. Mezi léty 1948 – 1989 nebyl tento způsob používán, jelikož ho komunismus neschvaloval z důvodu toho, že jim tento způsob přišel buržoazní/kapitalistický. Nyní se už opět používá a patří mezi nejpočetnější exekuční způsoby, nikoliv pro jeho úspěšnost, ale proto, že jiné způsoby nemívají oprávnění k dispozici. Patří mezi způsoby k vydobytí peněžitého způsobu. Mezi movité věci se zahrnují všechny věci, které nelze kvalifikovat jako nemovitosti, lze je přemístit z místa na místo bez porušení jejich podstaty. Oproti tomu nemovitosti jsou stavby a pozemky spojené se zemí pevným podkladem.

Speciální úprava je v § 66 exekučního řádu ohledně provedení exekuce prodejem movitých věcí po tzv. střední novele obsahuje změny oproti režimu výkonu rozhodnutí. Pro provedení exekuce prodejem movitých věcí se přiměřeně používá ustanovení hlavy 4, částí 6 občanského soudního řádu,

pokud exekuční řád nestanoví jinak. Na postup při výkonu exekuce prodejem movitých věcí se používá vyhláška č. 418/2001 Sb., o postupech při výkonu exekuční a další činnosti. Exekuční řád nemá již další prováděcí předpisy k problematice exekuce prodejem movitých věcí, a jelikož platí přiměřené použití občanského soudního řádu pro exekuční řízení, použije se na postup při exekuci prodejem movitých věcí konkrétní předpisy.¹

Při soudním výkonu rozhodnutím prodejem movitých věcí vykonavatel většinou ponechává sepsané věci na místě soupisu a pouze je označí. Při provádění soudní exekuce byl soudní exekutor do, již zmiňované, tzv. střední novely exekučního řádu naopak povinen vždy bez návrhu oprávněného zajistit věci, které sepsal. Nyní se věci můžou nechat na místě nebo odvézt. Zodpovědnost za případnou ztrátu či poničení je na soudním exekutorovi. Soupis musí obsahovat datum, kdo byl přítomen, podpisy všech zúčastněných, místo a důvody pro nepodepsání včetně příloh, kde jsou sepsané samotné věci.

Co se prodeje nemovitosti a podniku týče, tak k tomuto způsobu lze dojít pouze, je-li doloženo, že je podnik nebo součást podniku ve vlastnictví povinného. Soudní exekutor stanoví v exekučním příkazu správce podniku.

4. 3. 1 Dražba

Dražba² je, obecně řečeno, prodej, kdy se dostaví v určitý den, neurčitý počet zájemců a nabízí se konkrétní věc ke koupi. Ta připadne tomu, kdo

¹ instrukce ministerstva spravedlnosti č. 1360/95 OOD, kterou vydává Řád pro soudní vykonavatele, vyhláška č. 37/ 1992, instrukce ministerstva spravedlnosti 505/2001

² v ustanovení o prodeji movitých věcí v § 321-334a zák. 99/1963 Sb, občanský soudní řád
v ustanovení o prodeji nemovitostí a zástavy v § 335-338a zák. 99/1963 Sb, občanský soudní řád
v ustanovení o prodeji podniku v § 338f-338 zr zák. 99/1963 Sb., občanský soudní řád
podpůrně v ustanovení § 66,69, 70-71 zák. 120/2001 Sb, exekuční řád
vyhl. 418/2001 Sb.

nabízí nejvyšší částku. Výtěžek z dražby je použit na uspokojení pohledávky věřitele či více věřitelů. Předmětem mohou být věci movité i nemovité, případně i podnik. Novým vlastníkem se stává vydražitel, jinými slovy zájemce, který při dražebním jednáním (dražbě) dal nejvyšší nabídku.

Dražba může být dobrovolná a nedobrovolná. V nedobrovolné dražbě je dražba prováděná na návrh dražebního věřitele, jehož pohledávka je přiznaná vykonatelným soudním rozhodnutím nebo vykonatelným rozhodčím nálezem či doložena vykonatelným notářským zápisem, který obsahuje určité náležitosti podle právního předpisu.

Draženy mohou být všechny sepsané a zajištěné věci, s výjimkou těch, které jsou chráněny zákonem či soudním rozhodnutím. Vyloučeny jsou běžný oděv, obvyklé vybavení domácnosti, zdravotnické potřeby a další věci, který povinný potřebuje ke svému zdravotnímu stavu a také cennosti osobní povahy, což je například snubní prsten. V případě, že by byl dlužník podnikatel, zákon také chrání věci, které nezbytně potřebuje k výkonu své podnikatelské činnosti.

Co se týká věcí nemovitých, což mohou být pozemky, stavby spojeny se zemí pevným základem – domy, budovy, garáže, tak i byty a nebytové prostory. Dražbou lze postihnout jak věci zapsané v katastru nemovitostí, tak i stavby v katastru nemovitostí nezapsané.

4. 3. 2 Účastníci dražby

Dražby se může zúčastnit skoro každý jako dražitel, kdo do zahájení dražebního jednání zaplatí tzv. dražební jistotu, to je určitá finanční částka, kterou stanovuje soudní exekutor. Dražitelem nemůže být povinný, jehož věc má být dražena a manžel povinného. Dále pak ani soudní exekutoři, jejich zaměstnanci, soudci a osoby, které jsou vyloučeny z nabývání majetku podle zvláštního předpisu¹. V poslední řadě jím nemůže být ani tzv. „odmeškaný

¹ devizový cizozemec podle § 17 zákona č. 219/1995 Sb., devizový zákon

vydražitel“, to je vydražitel, který v dražbě nemovitostí nedoplátí přes výzvu nejvyšší podání a zmařil tak dražbu.

U prodeje movitých věcí se dražební jistota vyžaduje, jestli hodnota věci převyšuje ekvivalent částky 45.000,- EUR. Nechce-li se případný zájemce dražby zúčastnit osobně, je možné, aby se nechal zastupovat fyzickou osobou, která musí doložit úředně ověřenou plnou moc. Za právnickou osobu, obec, kraj nebo stát mohou dražit fyzické osoby, které jsou jednak oprávněny za ni jednat a jednak mají také úředně ověřenou plnou moc. Jednání je jinak veřejné.

Podmínkou pro účast na dražebním jednání je průkaz totožnosti. Nedraží-li zájemce osobně, je poté potřeba, aby měl s sebou úředně ověřenou plnou moc či jinou listinu, kterou prokáže jeho oprávněnost zúčastnit se dražebního jednání. Pokud by zájemce nesložil dražební jistotu předem, bylo by třeba pro účast na dražebním jednání mít s sebou příslušnou finanční hotovost na složení této jistoty a u movitých věcí na doplacení vyššího podání.

Jestliže se draží movitá věc, musí vydražitel nejvyšší podání ihned na místě zaplatit, jinak se věc draží znovu a bez jeho účasti. Výjimky nastávají pouze v případech, kdy takto hrazená hotovost přesáhla 15.000,- EUR., zde je pak stanovena 7denní lhůta k doplacení. U nemovitých věcí je tato lhůta až 2 měsíce počínající od právní moci příklepu.

4. 3. 3 Průběh dražby

V dražební vyhlášce najdeme v jakém čase a místě dražba probíhá. Tuto vyhlášku vydává soudní exekutor za účelem nařízení dražebního jednání. Poté co se ověří totožnost a složení dražební jistoty osob, které se chtějí zúčastnit jako dražitelé, soudní exekutor seznámí účastníky s předmětem dražby, uvede popis věci a seznámí dražitele s obsahem dražební vyhlášky i s výší nejnižšího podání. Nejnižším podáním neboli minimální částkou se rozumí nabídka od dražitele, která udává minimum, za které je možné předmět vydražit. U dražby věcí movitých je nejnižší podání ve výši $\frac{1}{3}$ rozhodné ceny.

V případě nemovitostí je tato výše $\frac{2}{3}$ výsledné ceny nemovitosti. Stane-li se, že při prvním dražebním jednání není nemovitost vydražena, sníží se minimální podání na $\frac{1}{2}$ výsledné ceny. Před zahájením samotné dražby se také zjišťuje případné předkupní právo, přihlášky ostatních věřitelů, případně zda nebrání v dražbě nějaká procesní překážka. Zákonné předkupní právo mají právě spoluvlastníci k dražené nemovitosti. Jeho uplatnění má výhodu při účasti spoluvlastníka na dražbě a případného shodného podání¹. Jakmile je příklep udělen, předkupní právo zaniká.

Manžel povinného se nemůže dražby nemovitosti zúčastnit. Dále jsou dražitelé vyzváni, aby učinili své podání. Podání se činí slovním projevem se zvednutím čísla, které bylo dražiteli přiděleno. Takto učiněné podání potvrdí soudní exekutor, který vede danou dražbu. Každé podání je závazné! Dražba pokračuje do té doby, dokud jsou vyšší podání na vyzvání slov „poprvé“, „podruhé“. Neuskuteční-li se další podání, je upozorněn dražitel, že nebude-li učiněna vyšší nabídka, bude se slovem „potřetí“ udělen příklep. Jakmile se udělí příklep, dražební jednání končí. Soudní exekutor by měl poučit vydražitele o lhůtě pro zaplacení nejvyššího podání a o důsledcích, nebude-li takto splněno. V případě, že nezaplatí vydražitel nejvyšší podání, musí nahradit náklady, které vznikly se spojitostí dražebního jednání, včetně škody, která vznikla tím, že nezaplatil nejvyšší podání, tak i rozdíl na nejvyšším podání. Do těchto závazků se započítává jistota složená vydražitelem.

4. 3. 4 Dražební vyhláška

Dražební vyhláška k prodeji nemovitosti je rozhodnutím soudního exekutora, ve které najdeme skutečnosti jako čas a místo dražebního roku, označení předmětu dražby, příslušenství včetně výsledné ceny a nejnižšího podání. Dražební vyhláška je doručována jak povinnému, tak i jeho manželovi, a dalších subjektům podle typu dražby (např. katastrální, obecní a finanční úřad). Dražební vyhláška se zveřejňuje na úřední desce soudního exekutora,

¹ nastane-li tato situace, vydražitel se určuje losem, ovšem jestliže shodné podání učinila i osoba oprávněná z předkupního práva, pak je jí udělen příklep bez losu

popřípadě prostřednictvím obecního úřadu. Využít můžeme také internetové stránky Portál dražeb¹ nebo v Centrální evidenci exekucí².

4. 3. 5 Nejnižší podání a určení ceny

Pokud se přistoupilo k dražbě nemovitosti je soudním exekutorem ustanoven znalec, který zjistí a poté určí obvyklou cenu nemovitosti, včetně všech příslušenství, jednotlivých práv a závad s touto nemovitostí spojených. Znalec vypracuje posudek, který zahrnuje všechny údaje a skutečnosti, na jejichž základě byla stanovena cena. Soudní exekutor poté určí cenu nemovitosti na základě tohoto znaleckého posudku, který má k dispozici. Od této ceny je dále odvozeno nejnižší podání, které najdeme v ustanovení dražební vyhlášky a další minimální výše příhozu při dražbě. Není-li stanovena cena movité věci³, stanovuje soudní exekutor sám podle svého odhadu. Kdyby znalosti a zkušenosti vykonavatele nestačily, vydá usnesení, kdy se ustanoví znalec, který určí odhad včetně znaleckého posudku o tom, jak cenu určil.

Návrh novely zákona přináší mimo jiné také změny v případě opakovaného nevydražení nemovitosti. V dalších dražbách by se měla postupně snižovat nejnižší podání ze současných 50 na 40 % a dále pak na 30 a 25 %. Toto patření by sice zvýšilo šanci na úspěšný prodej nemovitosti při aktuální stagnaci prodejů nemovitostí v exekučních dražbách a alespoň částečně upokojí dražitele, ovšem na druhou stranu by taky dlužník mohl přijít o dům jen za čtvrtinu ceny a výnos by ani zcela nemusel pokrýt všechny závazky.

4. 3. 6 Dražební jistota

Ve výše uvedeném textu již byla zmiňována dražební jistota. Tento pojem představuje částku, kterou stanovuje soudní exekutor v dražební vyhlášce a její zaplacení je nezbytnou podmínkou pro zúčastnění se dražby.

¹ www.portaldrazeb.cz

² www.ceecr.cz

³ dle §5 zákona o cenách č. 526/1990 Sb.,

Případný zájemce o koupi dražené nemovité či movité věci je povinen složit dražební jistinu dříve, než se zahájí dražební jednání a je možné v hotovosti do pokladny soudního exekutora, nebo platbou na jeho účet. Jak vysoká bude dražební jistota, je stanovena individuálně. Nejvyšší částka je možná ta, která nepřevyšuje $\frac{3}{4}$ nejnižšího podání. Tato částka je pak dražiteli přičtena k jeho nejvyššímu podání – představuje spíše zálohu a ostatním dražitelům, kterým nebyl udělen příklep. Dražební jistota je vrácena po skončení dražebního jednání. Dražební jistota se vyžaduje pro případ, že by vydražitel nezaplatil nejvyšší podání a dále jako pojistka, aby byly uhrazeny alespoň náklady za zmařenou dražbu. Slouží i k tomu, aby se nezúčastňovaly dražebního jednání osoby, které o předmět nemají opravdový zájem.

4. 3. 7 Nabytí dražební věci

Vydražitel je oprávněn si převzít nemovitost s příslušenstvím, jakmile uplyne den s vydáním usnesením o příklepu. Vydražitel je povinen zaplatit nejvyšší podání při dražbě než uplyne lhůta, kterou mu stanovil soudní exekutor. Tato lhůta nesmí být delší než dva měsíce. Počíná běžet dnem, který následuje po dni, kdy nabylo usnesení o příklepu právní moci. Jakmile je po právní moci usnesení o příklepu a doplatí se nejvyšší podání soudní exekutor vyrozumí příslušný katastrální úřad a požádá, aby byla uvedena změna vlastnického práva k nemovitosti, jež byla předmětem dražby. Vlastníkem vydražené věci se vydražitel stává dnem vydání usnesení o příklepu (tj. ke dni dražebního jednání) v případě, že usnesení nabyde právní moci a zároveň je zapláceno nejvyšší podání.

Případné právní vady na vydražené nemovitosti jako jsou exekuční příkazy ostatních soudních exekutorů, budou na základě pravomocného usnesení o příklepu a potvrzení o zaplacení nejvyššího podání zrušeny. Tím, že se provede exekuce, zanikají účinky všech vydaných exekučních příkazů. Zástavní práva zapsaná na listu vlastnictví odstraní katastrální úřad po právní moci usnesení, které doporučuje soudní exekutor.

Draží-li se movitá věc, je nutné zaplatit nejvyšší podání ihned, po skončení aukce. Stane-li se, že nejvyšší podání přesahuje částku stanovenou jako nejvyšší možnou platbu pro platbu v hotovosti podle zvláštního předpisu, je třeba doplatit nejvyšší podání do lhůty sedmi dnů od udělení příklepu. Na vydražitele movité věci, přechází vlastnické právo s právními účinky okamžitě od udělení příklepu, zaplatí-li řádně a včas nejvyšší podání. Na žádost vydá soudní exekutor o přechodu práva k vydražené věci potvrzení.

4.4 Uspokojení práv na nepeněžitě plnění

Splněním určitých povinností se může povinný dlouhodobě vyhýbat. Ukládá –li vykonané rozhodnutí jinou povinnost, může soud uložit pokutu až do výše 100.000,-Kč za porušení této povinnosti. Jestliže povinný nesplní ani poté vykonávané rozhodnutí, může mu soud uložit další přiměřené pokuty na návrh oprávněného, dokud soudní exekuce nebude zastavena. Tyto pokuty pak připadají státu. Tím, že se zaplatí pokuty, ovšem neznamená zánik odpovědnosti za škodu, kterou takto může způsobit. Lze ho tedy žalovat za náhradu škody podle obecných ustanovení občanského práva. Splnění povinnosti však vzbuzuje více otázek než je pouhé uspokojení oprávněného.

Bylo-li vykonávané rozhodnutí splněno, ale povinný například následně způsobil porušením povinnosti, která mu byla uložena, změnu stavu, který toto rozhodnutí předpokládá (předešlého stavu), soud pak měl povolit oprávněnému, aby se na náklady povinného postaral o obnovení stavu předpokládaného tímto rozhodnutím. Jakým způsobem bude obnoven předešlý stav, uvede soud v usnesení o nařízení soudní exekuce. Na žádost oprávněného pověří soud vykonavatele, který provede jednotlivé úkony při výkonu rozhodnutí nebo učiní jiná vhodná opatření, aby byl obnoven předešlý stav. Povinnému soud opět může uložit, aby zaplatil oprávněnému potřebné náklady i předem.

Níže jsou naznačeny způsoby, jak se budou vykonávat veškerá rozhodnutí, která ukládají jinou povinnost než zaplacení peněžitě částky. Soudní exekuce na nepeněžitě plnění je možné kombinovat s uplatněním určité

peněžité částky, která byla v rozhodnutí přiznána. Navrhuje – li oprávněný exekuci i pro náklady, které mu byly přiznány v rozhodnutí, včetně nákladů pro soudní exekuci, je dobré v návrhu na soudní exekuci i jakým způsobem by měla být oprávněného pohledávka na nákladech uspokojena. Je-li uloženo rozhodnutí, které navrhuje, aby povinný vyklidil nemovitost, stavbu, byt nebo místnost, u nichž by nebylo třeba zajistit přiměřený náhradní byt, ubytování nebo přístřeší, soud nařídí exekuci a po nabytí právní moci vydaného usnesení exekuci provede. Soud vyrozumí povinného minimálně pět dní před tím, než vyklizení bude provedeno. Rovněž o tom vyrozumí oprávněného a příslušný orgán obce. Samostatná soudní exekuce probíhá následujícím způsobem. Soud učiní taková opatření, aby z vyklizovaného objektu:

- a) byly odstraněny všechny věci, které patří povinného a příslušníkům jeho domácnosti, včetně věcí, které patří někomu jinému, ale jsou se souhlasem povinného umístěny ve (případně na) vyklizovaném objektu,
- b) byli vykázáni povinný a všichni ostatní, kdo by se tam zdržoval na základě práva povinného.

Věci odstraněné z vyklizovaného objektu se odevzdají povinnému či některému ze zletilých příslušníků jeho domácnosti. Kolikrát dochází k situacím, kdy povinná osoba z nejrůznějších důvodů není přítomna. Není-li přítomen nikdo, kdo by mohl věci převzít, nebo jsou-li věci odmítnuty, sepíšou se a dají se náklady povinného do úschovy obci nebo jinému vhodnému schovateli. Ovšem může nastat i krajní případ, kdy není možné dát věci do úschovy, a tudíž nelze rozhodnutí provést. V případě, že jsou uloženy věci do úschovy, je o tom povinný soudem vyrozuměn. Věci ovšem nemohou zůstat v úschově neomezenou dobu, takže pokud v určité době povinný o uschované neprojeví zájem, nemělo by smysl je dlouhodobě skladovat. Nevyzvedne-li si je povinný u obce nebo jiného schovatele do šesti měsíců od dne uschování, budou prodány na návrh obce podle určitých ustanovení o prodeji movitých věcí. Z výtěžku prodeje se nejdříve odečtou náklady za úschovnu a poté je soudce předá povinnému. Může nastat ale i případ, kdy povinný by odmítl výtěžek převzít či nebylo by známo místo jeho pobytu, pak postupuje soud

přiměřeně podle ustanovení řízení o úschově. Lhůta začíná běžet ode dne, kdy byl výtěžek povinným odmítnut převzít, nebo kdy se vrátil výtěžek jako nedoručitelný. Věci, které se neprodají, lépe řečeno, se nepodaří prodat, budou nabídnuty soudcem obci nebo schovateli na úhradu nákladů úschovy za dvě třetiny odhadní ceny. Nebudou-li je chtít, připadají státu. Náklady úschovy, které se nepodaří uhradit z výtěžku prodeje ani převzatými věcmi, bude to hradit obci povinný na návrh obce, potvrdí-li to soud.

Některá rozhodnutí jsou podmíněna tím, že třeba nelze vystěhovat či vyklidit prostor v případě, že by nebyla poskytnuta příslušná náhrada (přesnou specifikaci je v příslušném zákoně či v rozhodnutí). Je-li tedy v rozhodnutí uloženo, jehož exekuce navrhuje, aby byl vyklizen byt nebo místnost povinným, za které je nutné zajistit jiný přiměřený náhradní byt, náhradní ubytování či přístřeší, soud pak nařídí soudní exekuci pouze tehdy, bude-li prokázáno, že je povinnému zajištěna taková náhrada, jaká byla určena ve vykonávané exekuci. Po nabytí právní moci usnesení soudní exekutor exekuci provede. Důležité je, aby bylo prokázáno oprávněným náhrada bytové náhrady či přístřeší pro povinného. Prokázáním je myšlena listina vydaná státním orgánem nebo orgánem obce či notářských zápisem. Nebude-li prokázáno, že je bytová náhrada nebo přístřeší zajištěno pro povinného, nařídí soud před rozhodnutím nařízení exekuce jednání, kde se bude zjišťovat, zda bytová náhrada byla pro povinného zajištěna a zda-li odpovídá vykonávanému rozhodnutí, případně zda bylo pro povinného zajištěno přístřeší. Soud provede i jiné důkazy potřebné ke zjištění skutečného stavu, než byly účastníky navrhovány.

Lhůta pro obeslání povinného, oprávněného včetně orgánu obce je stejné jako v případě vyklizení bez náhrady. Soudní exekuce se provádí rovněž způsobem výše uvedeným pouze s tím, že odstraněné věci budou přestěhovány do určité bytové náhrady (do přístřeší). Zjistí-li soud po nařízení soudní exekuce nebo až při jejím provedení, že povinného ve skutečnosti nebyla bytová náhrada (přístřeší) zajištěno, soudní exekuce se zastaví. Po přestěhování vykonavatel, který provádí vyklizení předá určenou bytovou náhradu povinnému nebo některému z jeho zletilých příslušníků jeho domácnosti. Bude

– li bytová náhrada odmítnuta převzít, budou uloženy klíče u soudu nebo orgánu obce a povinný bude o tom vyrozuměn. Po uplynutí šesti měsíců zanikají práva povinného k bytové náhradě, pokud by ji povinný nezačal bez vážného důvodu využívat. I v případě, kdy je poskytnut a přiměřená bytová náhrada nebo přístřeší, může být občas obtížně věci povinného tam přestěhovat. Nebude – li tedy možné některé věci přestěhovat do určené bytové náhrady, postupuje se pak podobně jako u vyklizení bez bytové náhrady.

Dále je možné, aby bylo vydáno rozhodnutí, jehož výkon se navrhuje, aby povinný vydal věc se vším, co k ní patří, oprávněnému. Jestliže je k užívání odebrané věci listiny (to platí obvykle u automobilů, k jejichž užívání jsou nutné doklady od vozu), také se odebere i tato listina povinnému a odevzdá se spolu s věcí oprávněnému. Nařízení soudní exekuce doručí povinnému, jakmile je mu věc odebrána. Soud vyrozumívá oprávněného o době exekuce předem. Nebude-li přítomen oprávněný nebo jeho zástupce, odebrání věci nebude provedeno. Bude-li to potřebné, vykonavatel provádějící odebrání věci přibere vhodnou osobu k tomu, podle možností zástupce orgánu obce.

Je-li to vyžadováno účelem soudní exekuce, je ten, kdo provádí výkon, oprávněn učinit i osobní prohlídku povinného včetně prohlídky bytu a jiných místností povinného, k čemuž patří i prohlídka skříní, schránek v nich umístěných, kde by mohla být podle odůvodněného předpokladu věc, kterou má povinný vydat nebo dodat oprávněnému. Nebude tak tedy porušen zákon, pokud za tímto účelem bude zjednán do bytu či místnosti povinného přístup. Samozřejmě by se mělo dbát, aby nebyla způsobena, pokud možno, žádná škoda. Bude-li mít věc, která má být povinnému odebrána, u sebe někdo jiný, vyzve jej soud, aby oprávněnému věc vydal. Nebude-li tomu tak dobrovolně, použije se na návrh oprávněného ustanovení o soudní exekuci příkázáním pohledávky. Je možné, že odebrání věci nebude umožněné nebo bude možné jen s přiměřenou námahou. Nepodaří-li se věc určenou v nařízení exekučně odebrat a lze si věc stejného druhu a stejné jakosti opatřit jinak, může soud vyzvat oprávněného, aby si ji patřil s tím, že náklady zaplatí povinný a může mu být uloženo i zaplatit oprávněnému potřebné náklady předem.

Trochu problematické se může zdát rozdělení společné věci, věci, která je spoluvlastnictví dvou či více osob. Ukládá-li vykonávané rozhodnutí, aby byla společná movitá nebo nemovitá věc prodána a její výtěžek rozdělen mezi spoluvlastníky, provede se výkon rozhodnutí přiměřeně podle ustanovení o prodeji movitých nebo nemovitých věcí. Je-li však věc ve vlastnictví více osob, následuje tak jiné rozdělení výtěžku. Spoluvlastnictví mají pro účely rozvrhů výtěžku prodeje postavení oprávněných, výše pohledávek se pak stanovují následujícím způsobem . podle výše podílů na společné věci. Nepodaří-li se ovšem movitou věc nebo nemovitost prodat, zastaví soud exekuci. Je-li uloženo vykonaným rozhodnutím, aby byla společná movitá či nemovitá věc rozdělena jinak než prodejem, soud pak určí nařízení exekuce, jak bude provedena. V praxi to znamená, že se dále bude jednat podle potřeb konkrétního případu. V případě potřeby se k provedení soudní exekuce přibere vhodná osoba, například zástupce orgánu obce. Znalec může být připrán v případě rozdělení stavby nebo pozemku, protože je nutné přesně stavit hranice pozemků.

Ukládá-li soudní exekuce, že povinný má provést pro oprávněnou osobu nějakou práci, která může být provedena i někým jiným než povinným, povolí soud oprávněnému, aby si oprávněný tuto práci nechal vykonat někým jiným či aby si ji provedl sám a náklady uhradí povinný. Oprávněný, popřípadě ten, kým si nechal práci provést, je při soudní exekuci oprávněn ke všemu, co je potřeba k provedení práci o kterou jde. Soudní exekuce je pak prováděna na návrh oprávněného některým ze způsobů určených k uspokojení peněžitých pohledávek .

5. Náklady exekuce

V momentě kdy je nařízená exekuce vzniká povinnost k úhradě nákladů soudní exekuce a nákladů oprávněného. Konkrétní výše nákladů exekuce určuje exekutor v exekučním příkaze, na jehož základě je pak vymáhá. Pokud by byly nějaké námitky ohledně exekučního příkazu k úhradě nákladů, je možné je podat do osmi dnů od doručení. Nejčastějším důvodem podání je popření výše nákladů. Výši odměny a náhrad hotových výdajů exekutora stanovuje vyhláška č.330/2001 Sb., podle které se výše odměny váže na výši vymoženého plnění exekutorem. Z peněžitého plnění do výše 3.000.000,- Kč činí odměna 15%, nejméně však 3.000,- Kč. Dále k této částce náleží náhrada hotových výdajů v paušální částce 3.500,-Kč. Překročí-li exekutorovy výdaje paušální částku, musí je prokázat a pak mu náleží náhrada hotových výdajů v plné výši. Náklady právního zastoupení oprávněného stanovuje vyhláška č. 484/2000 Sb., podle které se výše odměny odvíjí od výše dlužné částky obdobně jako v případě nákladů soudního řízení s tím, že v exekučním řízení je sazba odměny snížena na polovinu oproti nalézacímu řízení. Usnesení o nařízení exekuce exekutor zašle povinnému včetně výzvy ke splnění vymáhané povinnosti, kde vyčíslí vymáhanou částku včetně nákladů oprávněného a snížených nákladů soudní exekuce. Zaplatí-li tuto pohledávku do 15 dnů, vydá soudní exekutor exekuční příkaz k úhradě nákladů exekuce. K zániku závazku dochází právě splněním pohledávky a odpadá zákaz nakládání s majetkem. Tímto se také ušetří náklady na exekutora, neboť, jak již bylo zmíněno, snížení náklady exekuce činí 50% z vypočtené sazby odměny exekutora dle výše vymáhaného plnění.

Podle ministra spravedlnosti, Jiřího Pospíšila, chce ministerstvo výrazně snížit poplatky, které musí dlužníci zaplatiti exekutorovi. Dále by chtěli zvýhodnit dobrovolnost plnění, po zahájení exekuce. *„Hlavním důvodem pro navržené změny je neustále se zvyšující počet nařízených exekucí a skutečnost, že v případě bagatelních pohledávek – například u pokut za jízdu načerno či u nezaplacených nemocničních poplatků – dochází k tomu, že náklady exekuce a náklady věřitele, zejména náklady na právní zastoupení*

*advokátem, do značné míry převyšují vymáhanou částku,*¹ uvedl ministr Pospíšil.

Právě na takový to nepoměr začalo reagovat ministerstvo spravedlnosti a připravuje legislativní změnu. Smyslem navrhovaných právních úprav je snížení nákladů a zmírnění negativního finančního a sociálního dopadu na dlužníky. Návrh novely vyhlášky je ohledně snížení nákladů soudní exekuce, které je dlužník povinen hradit. V případě, že dlužník po zahájení exekuce splatí svůj dluh do 15 dnů od doručení výzvy od soudního exekutora, paušální výdaje na exekutora se sníží na polovinu.

V praxi by to mělo tedy vypadat tak, že dnes při vymáhání z částky 1 001,- Kč při dvou úkonech právní pomoci včetně soudního poplatku, odměny soudního exekutora a DPH na 17 600,-Kč. Po změně se náklady sníží na 10 100,- Kč.²

¹ <http://zpravy.ihned.cz/cesko/c1-52997850-advokatum-a-exekutorum-by-mely-klesnout-odmeny-na-polovinu-navrhuje-pospisl>

² viz příloha E

ZÁVĚR

Cílem bakalářské práce bylo uvést a charakterizovat základní podstatu soudní exekuce, nastínit proces a různé etapy průběhu. V bakalářské práci by měla být charakteristika obecných pojmů, které se týkají vybraných ukazatelů soudní exekuce včetně jejich analýzy a právní regulace. Byl zvolen postup seznámení se soudním exekutorem jako veřejným činitelem a jeho postupování v konkrétních případech podle exekučního řádu.

Co se týká hlavní problematiky soudní exekuce, je určitě na místě spokojené vědomí věřitelů, že konečně existuje nějaký účinný nástroj v právním řádu České republiky, který umožňuje reálně a legálně se domáhat svých práv. Zajisté to výrazně přispělo k oživení úvěrového trhu, kde podnikatelé mají účinný nástroj, na jehož základě je možné domoci se svých nezaplacených pohledávek. Ovšem na druhé straně vznikly i legální vymahačské firmy, které se většinou pohybují v mezích zákona, což bezpochyby nepřispělo k lepšímu vnímání exekuce ze stran dlužníků.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Monografie a odborné publikace

BENÁTČÁNOVÁ, Pavla, JAHELKA, Ivo. *Neznalost zákona neomlouvá*, průvodce džunglí zákonů. Praha D.A.S., 2004. 240 s. ISBN 80-7246-1235 0

DRÁPAL, Ljubomír, BUREŠ, Jaroslav. *Občanský soudní řád: komentář*. 2. svazek. Praha: C.H. Beck, 2009. 1581-3343 s. ISBN 97-88074001-07-9

KASÍKOVÁ, Martina. KUČERA, Zdeněk. PLÁŠIL, Vladimír. ŠIMKA, Karel. JIRMANOVÁ, Miroslava. HUBÁČEK, Jaroslav. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád), komentář*, 2. vydání. Praha: C.H.Beck, 2010, 643 s. ISBN 97-88074001-79-6

KURKA, Vladimír., DRÁPAL, Ljubomír, *Výkon rozhodnutí v soudním řízení*. Praha, Linde Praha, a.s., 2004, 854 s. ISBN 80-7201-443-9

WINTEROVÁ, Alena a kol. *Civilní právo procesní*. Praha: Linde, 2008. 751 s. ISBN 97-88072017-26-3

TRIPES, Antonín. *Exekuce v soudní praxi*, 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2006, 836 s. ISBN 80-71794-89-9

Právní předpisy

Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, ve znění pozdějších ústavních zákonů.

Zákon č. 26/2000 Sb., o veřejných dražbách.

Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů.

Zákona č. 219/1995 Sb., devizový zákon

Zákon č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška Ministerstva vnitra č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené exekutorem, v platném znění.

Judikatura

Judikatura Nejvyššího soudu ČR spis. zn. 20 Cdo 180/2003

Judikatura Nejvyššího soudu ČR, spis. zn. 21 Cdo 1774/99

Elektronické zdroje

Centrální evidence exekucí: *Centrální evidence exekucí [online]. 2009[cit. 2012-28-01]*

Dostupné z: www.ceecr.cz

Česká advokátní komora: *Česká advokátní komora [online]. 2008[cit. 2012-30-01]*

Dostupné z: www.cak.cz

Elektronický právník: *Elektronický právník [online].2011[cit. 2012-28-02]*

Dostupné z: www.epravnik.cz

Exekutorská komora České republiky: *Exekutorská komora České republiky [online].2009 [cit. 2012-28-01]*

Dostupné z: www.ekcr.cz

Katastr nemovitostí: *Katastr nemovitostí [online]. 2003[cit. 2012-25-01]*

Dostupné z: www.katastrnemovitosti.cz

Ministerstvo financí: *Ministerstvo financí [online].2012[cit. 2012-11-02]*

Dostupné z: www.mfcr.cz

Ministerstvo spravedlnosti: *Ministerstvo spravedlnosti [online].2012[cit. 2012-22-01]*

Dostupné z: www.justice.cz

Ministerstvo vnitra: *Ministerstvo vnitra [online].2012[cit. 2012-02-02]*

Dostupné z: www.mvcr.cz

Notářská komora ČR: *Notářská komora ČR [online].2009[cit. 2012-05-02]*
Dostupné z: www.nkcr.cz/

Obchodní rejstřík: *Obchodní rejstřík [online].2012[cit. 2012-06-02]*
Dostupné z: www.obchodnirejstrik.cz

Právní poradna online: *Právní poradna [online].2012[cit. 2012-02-02]*
Dostupné z: www.pravnik.cz

Portál dražeb: *Portál dražeb [online].2012[cit. 2012-05-02]*
Dostupné z: www.portaldrazeb.cz

Registr ekonomických subjektů: *Registr ekonomických subjektů [online].2012[cit. 2012-02-03]*
Dostupné z: www.info.mfcr.cz

Sbírka zákonů, judikatura, právo: *Sbírka zákonů, judikatura, právo [online].2012[cit. 2012-02-02]*
Dostupné z: www.epravo.cz

Soudcovská unie ČR: *Soudcovská unie ČR [online].2012[cit. 2012-02-02]*
Dostupné z: www.soudci.cz

Živnostenský rejstřík: *Živnostenský rejstřík [online].2012[cit. 2012-19-02]*
Dostupné z: www.zivnostenskyrejstrik.cz

PŘÍLOHY

Příloha A – Odznak soudního exekutora

zdroj: http://byznys.lidovky.cz/v-cesku-radi-falesny-exekutor-varuje-policie-f38-/moje-penize.asp?c=A110818_161730_moje-penize_nev

Příloha B - Vzor otisku razítka a pečetidla soudního exekutora

Zdroj: <http://www.anti-exekutor.cz/exekutorska-razitka>

Příloha C – Statistické údaje Exekučního úřadu za rok 2009

počet nařízených exekucí	počet exekucí na nepeněžitá plnění	počet ukončených exekucí	počet exekucí ukončených vymáháním	počet exekucí ukončených zastavením	počet odvolání proti usnesení o nařízení exekuce	počet dražeb	počet dražeb nemovitostí	počet sepsaných exekutorských zápisů v r. 2009
760 923	6 379	178 233	134 035	44 198	27 961	9 067	6 358	26 331

Zdroj: <http://ekcr.cz.gds97.active24.cz/1/statistiky/87-statistiky?w=>

Příloha D – Statistické údaje Exekučního úřadu za rok 2010

počet nařízených exekucí	počet exekucí na nepeněžitá plnění	počet ukončených exekucí	počet exekucí ukončených vymáháním	počet exekucí ukončených zastavením	počet odvolání proti usnesení o nařízení exekuce	počet dražeb	počet dražeb nemovitostí	počet sepsaných exekutorských zápisů v r. 2009
701 900	4 113	202 036	146 096	55 940	11 349	10 595	8 099	25 819

Zdroj: <http://ekcr.cz.gds97.active24.cz/1/statistiky/87-statistiky?w=>

Výše uvedené tabulky ukazují počet soudních exekucí v České republice za rok 2009 a 2010. Počet exekucí neustále stále stoupá. Za minulý rok 2011 jich ministerstvo eviduje přes 700 tisíc. Ministr Jiří Pospíšil odhaduje, že tento rok bude pravděpodobně ještě vyšší.

Příloha E – Snížení nákladů soudní exekuce před a po nové právní úpravě

Vymáhaná částka	Náklady při vymáhání pohledávky v nalézacím a exekučním řízení (při dobrovolném plnění dlužníka)	
1 Kč – 1 000 Kč	Dnes: 14 900 Kč	Po úpravě: 8 750 Kč (snížení o 41,28%)
1 001 Kč – 5 000 Kč	Dnes: 17 600 Kč	Po úpravě: 10 100 Kč (snížení o 42,61%)
5 001 Kč – 10 000 Kč	Dnes: 23 000 Kč	Po úpravě: 12 800 Kč (snížení o 44,35%)

zdroj: <http://zpravy.ihned.cz/cesko/c1-52997850-advokatum-a-exekutorum-by-mely-klesnout-odmeny-na-polovinu-navrhuje-pospisil>

Tabulka popisuje jaké rozdíly cen budou za totéž službu po novele vyhlášky při dobrovolném plnění dlužníka (tzn. že dluh uhradí do 15 dnů ode dne doručení nařízení o exekuci). Dlužníci často nemají prostředky na uhrazení vysokých odměn advokátů a exekutorů, což je pak dostává do dluhové pasti, takže snad připravované novely vyhlášek začnou platit na počátku příštího roku.

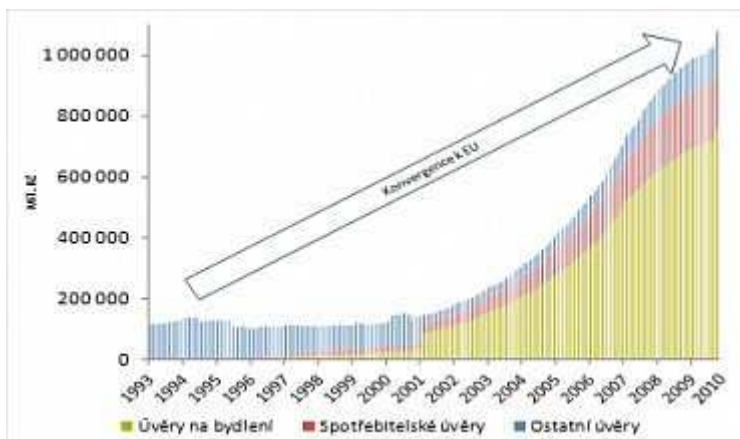
Příloha F - Počet hledání slova exekuce

zdroj: <http://nemampenize.cz/category/exekuce/>

Graf znázorňuje vývoj počtu hledanosti slovního spojení „exekuce“ v letech 2004 - 2011, který byl vygenerován prostřednictvím Google Trends. Křivka svým tvarem připomíná graf s celkovým počtem exekucí v ČR.

Příloha G - Zadlužení českých domácností

zdroj: <http://i.iinfo.cz/images/18/grafy-eeip-1.jpg>

Výše uvedený graf ukazuje, jak je roste zadlužení českých domácností. Zadlužování v dnešní době patří k současnému životnímu stylu. Půjčky jsou relativně neškodné, ovšem jsou-li v přiměřené výši a na rozumný účel.

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Šárová Kateřina

Obor: Právo v podnikání

Forma studia: Prezenční

Název práce: Soudní exekuce

Rok: 2012

Počet stran textu bez příloh: 44

Celkový počet stran příloh: 4

Počet titulů české literatury a pramenů: 16

Počet titulů zahraniční literatury a pramenů: 0

Počet internetových zdrojů: 16

Vedoucí práce: JUDr. Petr Smolík, Ph.D.